

SŽ SM079

Hubení nežádoucí vegetace

účinnost zveřejněním v eDAP

Schváleno pod čj. 21765/2024-SŽ-GŘ-O15
Dne 2. května 2024

Bc. Jiří Svoboda, MBA v. r.
generální ředitel

SŽ SM079
Hubení nežádoucí vegetace

gestorský útvar: Správa železnic, státní organizace
Generální ředitelství
odbor provozuschopnosti
Praha
spravazeleznic.cz

rok vydání: 2024

náklad: vydáno pouze v elektronické podobě A4

© Správa železnic, státní organizace, 2024

Tento dokument je duševním vlastnictvím státní organizace Správa železnic, na které se vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Státní organizace Správa železnic je v uvedené souvislosti rovněž vykonavatelem majetkových práv. Tento dokument smí fyzická osoba použít pouze pro svou osobní potřebu, právnická osoba pro svou vlastní vnitřní potřebu. Poskytování tohoto dokumentu nebo jeho části v jakékoli formě nebo jakýmkoli způsobem třetí osobě je bez svolení státní organizace Správa železnic zakázáno.

ZÁZNAMY O OPRAVÁCH A ZMĚNÁCH

Držitel listinné podoby tohoto dokumentu je odpovědný za včasné a správné zapracování účinných oprav a změn a za provedení příslušného záznamu.

oprava/změna a její pořadové číslo	číslo jednací	účinnost od	opravu/změnu zapracoval

OBSAH

	strana
ROZSAH ZNALOSTÍ.....	5
ZKRATKY A ZNAČKY.....	6
1 ÚVODNÍ USTANOVENÍ.....	7
1.1 Předmět úpravy a závaznost ustanovení	7
1.2 Základní pojmy.....	7
1.3 Zajištění povinností vyplývajících ze směrnice dle organizační složky	9
2 ZPŮSOBY HUBENÍ NEŽÁDOUCÍ VEGETACE, POVOLENÍ, OHLAŠOVACÍ POVINNOST, PROFESIONÁLNÍ UŽIVATEL	12
2.1 Ochrana rostlin.....	12
2.2 Způsoby hubení nežádoucí vegetace	12
2.3 Povolení.....	13
2.4 Ohlašovací povinnost.....	13
2.5 Profesionální uživatel.....	13
3 POVINNOSTI SPRÁVCE ŽELEZNIČNÍ DOPRAVNÍ CESTY	14
3.1 Ochrana železniční dopravní cesty.....	14
3.2 Chemické hubení nežádoucí vegetace.....	14
3.3 Organizace práce	15
3.4 Skladování přípravků na ochranu rostlin	17
3.5 Cizí právní subjekt	18
3.6 Mechanizační zařízení	19
4 ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	22
4.1 Návaznost na spisový řád	22
4.2 Zmocňování ustanovení a účinnost.....	22
SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTY.....	23
Příloha A (informativní) Rozdělení herbicidních přípravků k hubení.....	25
Příloha B (informativní) Obecné zásady pro práci s herbicidy u státní organizace Správa železnic	26
Příloha C (informativní) Používání herbicidů v pohraničních oblastech	29
Příloha D (informativní) První pomoc při otravách herbicidy	30
Příloha E (informativní) Čištění a asanace postřikovacích zařízení	31
Příloha F (informativní) Ochrana včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin	32
Příloha G (informativní) Rezistence rostlin vůči herbicidům	34
Příloha H (informativní) Aplikace herbicidů v chráněných územích (CHÚ) a postup likvidace vybraných druhů rostlin	35
Příloha I (informativní) Invazivní druhy rostlin	36
Příloha J (informativní) Vzor žádosti o udělení výjimky z ustanovení § 26 odst. 3 písm. a) § 37 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny	40
Příloha K (normativní) Vzor pro evidenci používaných přípravků (dle §11 vyhlášky č. 132/2018 sb.) v rámci SŽ	42
Příloha L (informativní) Postup pro získávání požadovaných informací z www stránek ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského	44
Příloha M (informativní) Likvidace akátů metodou navrtávání	48
Příloha N (informativní) Metoda částečného loupaní kůry	50

ROZSAH ZNALOSTÍ

Níže uvedená tabulka stanovuje rozsah znalostí tohoto dokumentu pro pracovní zařazení (funkci) nebo činnost, přičemž:

- informativní znalostí se rozumí taková znalost, při které příslušný zaměstnanec má povědomí o tomto dokumentu, zná předmět jeho úpravy a při náhledu do příslušného ustanovení je schopen se podle takového ustanovení samostatně řídit nebo podle něj samostatně konat;
- úplnou znalostí se rozumí taková znalost, při které příslušný zaměstnanec má povědomí o tomto dokumentu, zná předmět jeho úpravy a bez náhledu do příslušného ustanovení je schopen se podle takového ustanovení samostatně řídit nebo podle něj samostatně konat;
- doslovnou znalostí se rozumí taková znalost, při které příslušný zaměstnanec zná text, který je v příslušném ustanovení napsán v uvozovkách kurzivou, přesně a je schopen jej bez náhledu do příslušného ustanovení samostatně reprodukovat.

Není-li rozsah znalostí pro pracovní zařazení (funkci) nebo činnost stanoven, stanoví rozsah znalostí, pokud je tak třeba učinit, příslušný vedoucí zaměstnanec.

pracovní činnost nebo zařazení (funkce)	znalost ustanovení
NPS	informativní: celá směrnice
ředitel OJ	informativní: celá směrnice
zaměstnanci zabývající se předpisovou a normotvornou činností (gestoři, zpracovatelé) nebo jinou činností, která se přímo týká problematiky hubení nežádoucí vegetace	úplná: celá směrnice včetně příloh
zaměstnanci zajišťující organizování a vlastní provádění hubení nežádoucí vegetace	úplná: celá směrnice včetně příloh
zaměstnanci manipulující s přípravky na ochranu rostlin. (např. MTZ, sklady)	úplná: celá směrnice včetně příloh
Úsek technické správy pozemních staveb SŽF	informativní: celá směrnice včetně příloh
specialista ŽP	úplná: celá směrnice včetně příloh
náměstek ředitele OJ pro techniku, vedoucí odboru provozu infrastruktury OŘ	úplná: část 1, 2, 3 informativní: A, B, C, K, L této směrnice
přednosta ST, SSZT, SEE, SPS, SMT vedoucí oddělení provozního a technického ST	informativní: celá směrnice včetně příloh
cizí právní subjekt (vybraný dodavatel), který je k dodržování tohoto metodického pokynu smluvně vázán	úplná: celá směrnice včetně příloh

ZKRATKY A ZNAČKY

Níže uvedený seznam obsahuje zkratky a značky použité v tomto předpisu. V seznamu se neuvádějí legislativní zkratky, zkratky a značky obecně známé, zavedené právními předpisy, uvedené v obrázcích, příkladech nebo tabulkách.

CPS	cizí právní subjekt
ČD.....	České dráhy, a.s.
CHKO.....	chráněná krajinná oblast
CHÚ.....	chráněné území
eDAP.....	elektronická knihovna dokumentů a předpisů
GŘ.....	generální ředitelství
JPO HZS SŽ ..	jednotka požární ochrany Hasičského záchranného sboru Správy železnic
KÚ.....	krajský úřad
MZE.....	ministerstvo zemědělství
NPS	náměstek generálního ředitele pro provozuschopnost dráhy
MTZ.....	materiálně technické zásobování
OJ	organizační jednotka
O15	odbor provozuschopnosti
OOP.....	orgán ochrany přírody
OOPP	osobní ochranné pracovní prostředky
OŘ.....	oblastní ředitelství
OS.....	Organizační složky SŽ (generální ředitelství a organizační jednotky)
PHO	pásma hygienické ochrany
POR.....	přípravek na ochranu rostlin
SEE	správa elektrotechniky a energetiky
SMT.....	správa mostů a tunelů
SPS	správa pozemních staveb
ST	správa tratí
SSZT	správa sdělovací a zabezpečovací techniky
SŽ	Správa železnic, státní organizace
SŽF	SŽ Facility
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
ÚSES	územní systém ekologické stability
VKP	Významný krajinný prvek
ZCHÚ.....	zvláště chráněné území
ŽDC.....	železniční dopravní cesta
ŽP	životní prostředí
ŽST	železniční stanice

Generální ředitel schválil podle čl. 14 odst. 1 a čl. 15 Statutu státní organizace Správa železnic tento předpis SŽ SM079 Hubení nežádoucí vegetace (dále jen „směrnice“).

1 ÚVODNÍ USTANOVENÍ

1.1 Předmět úpravy a závaznost ustanovení

1.1.1 Státní organizace Správa železnic (dále jen „SŽ“) vydává k provedení ustanovení zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon č. 326/2004 Sb.“) a k provedení ustanovení vyhlášek č. 132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin (dále jen „vyhláška č. 132/2018 Sb.“), č. 327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin (dále jen „vyhláška č. 327/2012 Sb.“), č. 206/2012 Sb. o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky (dále jen „vyhláška č. 206/2012 Sb.“) a č. 207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků a o změně vyhlášky č. 384/2011 Sb., o technických zařízeních a o označování dřevěného obalového materiálu a o změně vyhlášky č. 334/2004 Sb., o mechanizačních prostředcích na ochranu rostlin (dále jen „vyhláška č. 207/2012 Sb.“) tuto směrnici pro hubení nežádoucí vegetace na pozemcích a železničních tratích, se kterými má právo hospodařit SŽ.

1.1.2 Tato směrnice stanovuje postupy pro hubení nežádoucí vegetace na pozemcích a železničních tratích, se kterými má právo hospodařit SŽ (dále jen „pozemcích SŽ“), a to zejména v souvislosti s naplňováním ustanovení zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách (dále jen „zákon č. 266/1994 Sb.“)

1.1.3 Tato směrnice je závazná pro zaměstnance SŽ, kteří vykonávají činnosti podle jejich ustanovení, popřípadě se na takových činnostech podílejí.

1.1.4 **Cizím právním subjektům** (dále jen „CPS“), které mají vykonávat činnosti podle ustanovení této směrnice, popřípadě se na takových činnostech mají podílet, musí být závaznost dodržování této směrnice stanovena smluvně.

1.2 Základní pojmy

1.2.1 **Specialista životního prostředí** (dále jen „specialista ŽP“) – zaměstnanec SŽ zaštiťující oblast životního prostředí (dále také „ŽP“) v rámci všech činností SŽ. Níže uvedené jednotlivé pozice (ekolog, specialista na ŽP a garant za oblast ŽP) lze jednotně označit jako specialista ŽP. Na organizačních jednotkách oblastních ředitelství (dále jen jednotlivě „OJ“ a „OŘ“) je nejčastěji používáno označení ekolog. Na Stavebních správách se používá specialista na ŽP. Pro jmenovité investiční akce je dle směrnice SŽ SM62 Postupy v přípravě investičních staveb státní organizace Správa železnic definován odborný garant. Termín garant za oblast ŽP označuje odpovědného zaměstnance SŽ za oblast životního prostředí pro záměr, respektive předmětnou investiční akci.

1.2.2 **Zaplevelení** se pro účely této směrnice rozumí výskyt nežádoucí vegetace na určité jednotce plochy (m², ha), tj. živé rostliny či jejich živé části, jež svým vzhledem a velikostí narušují vzhled krajiny a v důsledku jejichž přemnožení může vzniknout škoda jiným osobám nebo může dojít k poškozování životního prostředí či zdraví osob a zvířat.

1.2.3 **Škodlivými organismy** se rozumí škodlivé organismy ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 ze dne 26. října 2016 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 228/2013, (EU) č. 652/2014 a (EU) č. 1143/2014

a o zrušení směrnic Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES¹.

- 1.2.4 **Invazním druhem**² se rozumí nepůvodní druh (zavlečený nebo vysazený mimo svůj přirozený areál), u kterého bylo zjištěno, že jejich zavlečení či vysazení nebo šíření ohrožuje biologickou rozmanitost a související ekosystémové služby nebo na ně má nepříznivý dopad.
- 1.2.5 **Herbicidem** se rozumí speciální chemická látka (případně směs látek) potlačující růst rostlin.
- 1.2.6 **Pomocným prostředkem** se rozumí látky zvyšující účinnost aplikovaných herbicidů.
- 1.2.7 **Žádoucí vegetací** se pro účely této směrnice rozumí rostliny, které:
- jsou součástí protihlukových zábran (např. popínavá zeleň na protihlukových stěnách, pokud nezasahuje do průjezdného průřezu a neovlivňuje viditelnost návěstidel, dále výsadba na protihlukových valech), nebo
 - vytváří ve stanovených místech zábranu proti neoprávněnému vstupu na železniční trať (živé ploty, případně kombinace oplocení a živých plotů), nebo
 - slouží k ochraně před sněhem, větrem, erozí nebo deflací, nebo
 - zajišťují stabilitu svahu, nebo
 - mají funkci transpirační, odvodňovací atp.;
 - naváděcí zeleň u propustků a mostů s migrační funkcí.
- 1.2.8 **Nežádoucí vegetací** se pro účely této směrnice rozumí rostliny, které:
- svou podzemní nebo nadzemní částí narušují součásti dráhy (stavby dráhy a stavby na dráze), nebo sdělovací a zabezpečovací zařízení či zařízení odvětví elektrotechniky, nebo
 - svou nadzemní částí zhoršují rozhledové poměry, nebo
 - svým opadem (listí, květy, větve) zhoršují provozní vlastnosti železniční dopravní cesty (dále také „ŽDC“) (adheze) nebo mohou způsobit ohrožení bezpečnosti nebo zdraví osob, nebo
 - mohou narušit schůdnost přístupových cest, nástupišť a prostor veřejnosti přístupných, nebo
 - jsou považovány za druhy invazní dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon č. 114/1992 Sb.“), v návaznosti na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů.
- 1.2.9 **Chráněným územím (včetně ochranných pásem)** se pro účely této směrnice rozumí:
- maloplošná zvláště chráněná území;
 - velkoplošná zvláště chráněná území;
 - soustava lokalit NATURA 2000 (evropsky významné lokality a ptačí oblasti);
 - přírodní park;
 - územní systém ekologické stability (ÚSES);

¹ § 2 zákona č. 326/2004 Sb. o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

² Vyplyvá z nařízení EU č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů

- f) významný krajinný prvek (VKP).

1.3 Zajištění povinností vyplývající ze směrnice dle organizační složky

1.3.1 **Náměstek generálního ředitele pro provozuschopnost dráhy (NPS)** zodpovídá za:

- Zajištění komplexního metodického řízení oblasti zacházení s přípravky na ochranu rostlin (dále jen „POR“), přenesenou na pověřené zaměstnance.
- Stanovení zaměstnance, který zodpovídá za vedení agendy stanovené na základě zákona č. 326/2004 Sb.

1.3.2 **Ředitel OJ** je za jím řízenou OJ povinen zajistit a zodpovídá za:

- Zajištění plnění povinností vyplývajících z platné legislativy přenesené na konkrétní zaměstnance, kteří zajišťují agendu, uvedenou ve směrnici, dle rozsahu své náplně práce.
- Stanovení zaměstnance, který zodpovídá za vedení agendy stanovené na základě zákona č. 326/2004 Sb.
- Zajištění aplikací POR proti nežádoucí vegetaci, a to buď vlastními silami nebo prostřednictvím cizího právního subjektu (dále jen „CPS“) v rámci výběrového řízení.
- Uzavírání smluv na nákup POR nebo služeb týkajících se aplikace POR pro danou OJ ve finančním rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy³, pokud nedojde k uzavření centrální smlouvy v rámci generálního ředitelství (dále jen „GR“).

1.3.3 **Náměstek ředitele OJ pro techniku, vedoucí odboru provozu infrastruktury OR** je za jím řízenou OJ povinen zajistit a zodpovídá za:

Zajištění prostřednictvím pověřených zaměstnanců aplikaci POR v případě potřeby zajištění provozuschopnosti trati, likvidaci invazních druhů rostlin, popř. další nutné údržby pozemků SŽ.

1.3.4 **Přednosta správy tratí (ST), správy sdělovací a zabezpečovací techniky (SSZT), správy elektrotechniky a energetiky (SEE), správy pozemních staveb (SPS)**, vedoucí oddělení provozního a technického ST, vedoucí oddělení materiálně technického zabezpečování (MTZ a DLM) ÚNSOČ je za jím řízenou OJ povinen zajistit a zodpovídá za:

- Určení zaměstnance pověřeného zajištěním organizování provádění hubení nežádoucí vegetace za svoji správu (odbor).
- Určení zaměstnance zajišťující vlastní provádění hubení nežádoucí vegetace.
- Provádění aplikace POR pouze zaměstnanci s platným Osvědčením odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin.
- Vybavení zaměstnanců vhodnými osobními ochrannými pracovními prostředky (dále jen „OOPP“) v souladu s předpisem SŽ Bp1 Pokyny provozovatele dráhy k zajištění bezpečnosti a k ochraně zdraví osob při činnostech a pohybu v jeho prostorách a v prostorách železniční dráhy provozované státní organizací Správa železnic (dále jen „předpis SŽ Bp1“) a bezpečnostním listem přípravku.
- Zajištění vhodných skladových prostor pro skladování POR.

1.3.5 **Zaměstnanci zabývající se předpisovou a normotvornou činností (gestoři, zpracovatelé, metodici) nebo jinou činností, která se přímo týká problematiky hubení nežádoucí vegetace** jsou povinni zajistit a jsou zodpovědní za:

³ SŽ R 3 Podpisový řád státní organizace Správa železnic

- a) Poskytování OJ potřebné informace a podkladů pro zajištění agendy školení POR a hubení nežádoucí vegetace.
- b) Sledování změny platné legislativy v rámci ČR na jejímž základě je zpracován a průběžně aktualizován vnitřní předpis pro potřeby SŽ.
- c) Včasné předání informace pro jednotlivá OŘ.
- d) Metodické řízení pověřených zaměstnanců OJ (specialisty ŽP pověřené agendou zacházení s POR).

1.3.6 **Specialista ŽP OJ** pověřený agendou zacházení s POR je povinen zajistit a zodpovídá za:

- a) Sumarizaci evidence za OJ stanovené na základě zákona č. 326/2004 Sb., na základě údajů zaslaných zaměstnanci zajišťujícími organizování a vlastní provádění hubení plevelů a zaměstnanci manipulujícími s přípravky na ochranu rostlin. (např. MTZ, sklady).
- b) Jednání za OJ a poskytuje součinnost s orgány státní správy při prováděných kontrolách.
- c) Zajištění výjimky ze zákazů aplikace POR (zvláště chráněná území [dále jen „ZCHÚ“] apod.)
- d) Přípravu komplexních podkladů ke kontrolám orgánů státní správy.
- e) Organizaci školení zaměstnanců z odborné způsobilosti 1. stupně.
- f) Vedení evidence Osvědčení 1. a 2. stupně (popř. 3. stupně) o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin.
- g) Zjišťování závad, tyto bezprostředně projedná s metodikem odboru provozuschopnosti (dále jen „O15“) a příslušným vedoucím zaměstnancem.
- h) Zajištění evidence přijatých oznámení o výskytu invazních druhů rostlin, v případě potřeby řeší situaci s orgánem ochrany přírody (dále jen „OOP“).
- i) Zajištění předání podnětů k výskytu invazních druhů rostlin na příslušný krajský úřad.
- j) Jednání s OOP (Agenturou ochrany přírody a krajiny (AOPK) ČR, obce s rozšířenou působností (ORP), krajské úřady (KÚ)).

1.3.7 **Zaměstnanci zajišťující organizování provádění hubení nežádoucí vegetace** (pověřený zaměstnanec každé jednotlivé správy) jsou povinni zajistit a jsou zodpovědní za:

- a) Zajištění součinnosti při zadávání podkladů pro zajištění služeb aplikace POR prostřednictvím CPS.
- b) Dodržování všech pokynů uvedených v bezpečnostním listu přípravku a na etiketě přípravku.
- c) Před prováděním aplikace vždy zkontrolují platnost výjimek a použijí postřiky pouze tam, kde je jejich použití možné (kontrola ochranných pásem).
- d) Poskytnutí originálu či kopie evidence specialistovi ŽP pověřenému agendou zacházení s POR, a to vždy na vyžádání v případě kontroly, bezprostředně umožní nahlédnout do evidence a umožní prohlídku skladů a zařízení.
- e) Řízení se pokyny orgánů ochrany přírody a krajiny a dodržování veškerých povinností vyplývajících z rozhodnutí těchto orgánů povolujících aplikaci POR ve ZCHÚ. (Jestliže je to v rozhodnutí uvedeno, zasílají informace o aplikaci POR předem, popř. po aplikaci příslušnému OOP).

- f) Spolupráci se specialistou ŽP pověřeným agendou zacházení s POR, na vyžádání mu poskytují součinnost při jednání s OOP a kontrolách.
- g) Poskytováním součinnosti při zadávání podkladů pro zajištění služeb aplikace POR prostřednictvím CPS.
- h) Zajištěním vystavení objednávek pro nákup POR.
- i) Zajištění kontrolního testování mechanizačních prostředků pro aplikaci POR dle § 64 zákona č. 326/2004 Sb.
- j) Je držitelem osvědčení o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin 2. stupně.

1.3.8 **Zaměstnanci zajišťující vlastní provádění hubení nežádoucí vegetace** jsou povinni zajistit a jsou zodpovědní za:

- a) Dodržování všech pokynů uvedených v bezpečnostním listu přípravku a na etiketě přípravku.
- b) Zajištění dodržování správného dávkování (ředění) přípravků.
- c) Dodržení postupů aplikace POR.
- d) Při vlastním provádění postřiků dodrží zásady bezpečnosti práce a ochrany životního prostředí.
- e) Vedení evidence o použitých POR dle Přílohy K této směrnice. Evidenci předávají zaměstnanci zajišťujícímu organizování provádění hubení nežádoucí vegetace (pověřený zaměstnanec každé jednotlivé správy).
- f) Řídí se pokyny OOP a dodržují veškeré povinnosti vyplývající z rozhodnutí těchto orgánů povolující aplikaci POR ve ZCHÚ. (Jestliže je to v rozhodnutí uvedeno, zasílají informace o aplikaci POR předem, popř. po aplikaci příslušnému OOP).
- g) Spolupracují se specialistou ŽP pověřeným agendou zacházení s POR, na vyžádání mu poskytují součinnost při jednání s OOP a kontrolách.
- h) Jsou držitelé osvědčení o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin 1. stupně.

1.3.9 **Zaměstnanci manipulující s přípravky na ochranu rostlin** (např. MTZ, sklady) jsou povinni zajistit a jsou zodpovědní za:

- a) Dodržení všech pokynů uvedených v bezpečnostním listu přípravku a na etiketě přípravku (skladování, zajištění likvidace prázdných obalů).
- b) Předání obalů od POR na základě platné smlouvy dodavateli přípravku (nebude-li stanoveno jinak).
- c) Předání kopií dokladové evidence o příjmu a výdeji přípravků nebo pomocných prostředků, včetně přípravků s proslou dobou použitelnosti specialistovi ŽP pověřenému agendou zacházení s POR (1x za rok nebo na jeho vyžádání a v případě kontroly bezprostředně umožní nahlédnout do evidence a umožní prohlídku skladů a zařízení).
- d) Při skladování POR dodrží zásady bezpečnosti práce a ochrany životního prostředí.
- e) Dohled na bezzávadný stav prostor určených pro skladování POR.
- f) Spolupráce se specialistou ŽP pověřeným agendou zacházení s POR, na vyžádání mu poskytují součinnost při jednání s OOP a kontrolách.

- g) Předávání podnětů o výskytu invazních druhů rostlin přímo nebo prostřednictvím pověřeného zaměstnance specialistovi ŽP pověřenému agendou zacházení s POR.
- h) Je držitelem osvědčení o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin 2. stupně

2 ZPŮSOBY HUBENÍ NEŽÁDOUCÍ VEGETACE, POVOLENÍ, OHLAŠOVACÍ POVINNOST, PROFESIONÁLNÍ UŽIVATEL

2.1 Ochrana rostlin

- 2.1.1 Všechny druhy rostlin a živočichů jsou chráněny před poškozováním, ničením⁴ či usmrcováním, sběrem či odchytem, který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí. Tato ochrana se nevztahuje na invazní nepůvodní druhy a nepůvodní druhy, pro které byla stanovena opatření k regulaci. Zvláště chráněné rostliny jsou chráněny ve všech svých podzemních a nadzemních částech a všech vývojových stádiích; chráněn je rovněž jejich biotop. Je zakázáno tyto rostliny sbírat, trhat, vykopávat, poškozovat, ničit nebo jinak rušit ve vývoji. Je též zakázáno je držet, pěstovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat nebo nabízet za účelem prodeje nebo výměny.
- 2.1.2 Vlastník pozemku nebo objektu nebo osoba, která je užívá z jiného právního důvodu, jsou povinni zjišťovat a omezovat výskyt a šíření škodlivých organismů tak, aby nevznikla škoda jiným osobám nebo nedošlo k poškození životního prostředí anebo k ohrožení zdraví lidí nebo zvířat⁵.

2.2 Způsoby hubení nežádoucí vegetace

- 2.2.1 Jednou z efektivních metod potlačování nežádoucí zmlazující vegetace je chemický způsob pomocí speciálních přípravků, **herbicidů**, i když jsou již v současné době známé druhy rezistentních rostlin (viz Příloha G této směrnice). Je-li to v rámci efektivní likvidace daného druhu možné, je žádoucí použít **selektivní herbicidy** (např. hubící pouze dvouděložné rostliny, kdy je zachován travní podrost zabraňující snadné rekolonizaci dalšími invazními druhy). Při aplikaci herbicidů je potřeba co nejméně zasáhnout necílové plochy. Efektivní a pro okolní ŽP šetrnou metodou pro likvidaci výmladkových dřevin (pajasan, akát) je navrtání a cílená aplikace herbicidu do kmene (viz Příloha M této směrnice). Tato metoda je zvláště vhodná pro stanoviště, kde jsou dosud jednotlivé stromy. Podrobné postupy jsou uvedeny ve Standardu AOPK – Likvidace invazních druhů rostlin https://www.nature.cz/documents/20121/1200108/D02007-standard+likvidace+vybran%C3%BDch+invazn%C3%ADch+rostlin_rev2023.pdf/952b0dde-0726-8e70-88a5-3011318f514e?t=1699281053911
- 2.2.2 Mechanické hubení zahrnuje kácení, kosení, pletí apod. Kácení je vhodné pro dřeviny, které nezmlazují (např. jehličnaté dřeviny). Čistě mechanické metody pro keře a dřeviny jsou finančně a časově velmi nákladné a účinné pouze do určité míry, přičemž nezajišťují trvalejší výsledky. U některých druhů (akát, pajasan) mohou čistě mechanické metody vést k nežádoucímu zmlazení – tvorbě výmladků a tím zhoršení stavu. U bylin je tento způsob likvidace vhodný jen pro vybrané jednoleté rostliny s mělkými kořeny (netýkavky), u jednotlivých výskytů či jako doplňkový způsob hubení nežádoucí vegetace v rámci chemického hubení a je doporučen či upřednostňován především v chráněných územích dle plánu péče / souhrnu doporučených opatření, nebo dle plánu péče / souhrnu doporučených opatření pro stanovené druhy rostlin (viz Příloha H této směrnice) a v blízkosti vodních zdrojů.

⁴ § 5 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ § 3 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Dále je vhodné mechanická hubení provádět v místech přístupných cestující veřejnosti, tedy zejména v železničních stanicích (dále jen „ŽST“) a zastávkách.

2.2.3 Plošné vypalování nežádoucí vegetace kolem ŽDC či na jiných plochách je **přísně zakázáno**⁶. Ve výjimečných případech je možné pálit vzniklý biologický materiál, který je suchý a neznečištěný chemickými látkami, za předem stanovených podmínek na otevřeném ohništi na předem stanovených místech po udělení povolení vydaného příslušným orgánem státní správy a za dohledu Hasičského záchranného sboru. Pálení je zpravidla ve větších městech orgány státní správy zakázáno. Povoleno může být pouze se souhlasem či v souladu s obecně platnou vyhláškou místně příslušného obecního úřadu⁷

2.2.4 Biologická likvidace se pro potřeby SŽ nevyužívá.

2.3 Povolení

Povolení k hubení nežádoucí vegetace je potřeba, pokud tuto činnost provádí právnická či fyzická osoba v rámci svého podnikání a tuto činnost hodlá provádět na pozemcích, které jsou součástí územních celků s vyšším stupněm ochrany, např. chráněná území, pásma hygienické ochrany vod, ochranná pásma přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod apod. Povolení má formu správního rozhodnutí. O povolení žádá vždy vlastník případně správce pozemku. Toto rozhodnutí vydává příslušný dotčený správní orgán, viz Přílohy H a J této směrnice. Pokud jsou práce prováděny prostřednictvím CPS, vyznačí zadavatel prací do zadání území podléhající ochraně či omezení použití biocidů a je povinen postupovat v souladu s platnou legislativou – vyjednat případné výjimky.

2.4 Ohlašovací povinnost

V případech, kdy vlastník, nebo správce pozemku hodlá použít chemických přípravků, které mají dle registrace označení jako nebezpečné nebo zvláště nebezpečné pro zvěř a další suchozemské obratlovce, musí dodržet opatření na ochranu včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při používání takových to přípravků viz Příloha F této směrnice.

2.5 Profesionální uživatel

2.5.1 Profesionální uživatel je osoba včetně obsluhy, techniků, zaměstnavatelů a samostatně výdělečně činných osob, která používá přípravky v rámci svých profesních činností, jak v oblasti zemědělství, tak v jiných odvětvích a která je zároveň držitelem osvědčení 1., 2., nebo 3. stupně odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin⁸.

2.5.2 Profesionální uživatel je povinen brát v úvahu veškeré dostupné metody ochrany rostlin a následně zavádět vhodná opatření, která lze z hospodářského a ekologického hlediska odůvodnit a která snižují či minimalizují rizika pro lidské zdraví nebo životní prostředí

2.5.3 Profesionální uživatel smí používat přípravky pro profesionální uživatele získané od registrovaného distributora, nebo u kterých je držitelem povolení. Při aplikaci přípravků nesmí být:

- a) postupováno v rozporu s požadavky na ochranu vod, včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů včetně rostlin, stanovenými prováděcím právním předpisem;
- b) zasaženy rostliny a plochy mimo cílovou plochu, na níž se provádí aplikace.

⁶ §17 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

⁷ §16 odst.5 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami, ve znění pozdějších předpisů

⁸ §86 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

3 POVINNOSTI SPRÁVCE ŽELEZNIČNÍ DOPRAVNÍ CESTY

3.1 Ochrana železniční dopravní cesty

3.1.1 Nežádoucí vegetace rostoucí podél železniční dopravní cesty může být zdrojem ohrožení. Vlastník dráhy má povinnost takové zdroje ohrožení odstranit⁹ (týká se také drah SŽ, které jsou provozovány jinými subjekty – např. PDV RAILWAY, a.s., nebo PKP CARGO INTERNATIONAL a.s. a vlastníků pozemků v sousedství dráhy).

3.1.2 K odstranění zdroje ohrožení – nežádoucí vegetace – se musí přistoupit zejména z důvodu:

- a) udržení volného průjezdného průřezu a dodržení rozhledových poměrů – nežádoucí vegetace se udržuje v takové vzdálenosti od železniční dopravní cesty, aby do ní nezasahovala; před železničními přejezdy a v obloucích tratě nesmí dojít ke snížení rozhledových poměrů, nebo
- b) ochrany signalizačních a návěštních zařízení – nežádoucí vegetace se udržuje tak, aby neomezovala viditelnost takových zařízení; nesmí být narušována správná funkce drátovodů, nebo
- c) ochrany kolejového lože – nežádoucí vegetace se udržuje tak, aby nedocházelo k jejímu růstu na železničním svršku; nesmí dojít ke zhoršení technického stavu železničního svršku, nebo
- d) ochrany svahů – vegetace na svazích se udržuje tak, aby plnila svou funkci a aby nedocházelo k narušení jejich stability a k následné erozi, nebo
- e) udržení volného schůdného a manipulačního prostoru, odvodňovacích příkopů a stezek pro zajištění bezpečnosti práce na trati a pro případné umožnění zásahu pohotovostních prostředků SŽ, ČD a složek integrovaného záchranného systému.

3.1.3 Hubení nežádoucí vegetace se mechanickým způsobem provádí během celého období vegetace, chemický způsob pak zpravidla dvoukolově, tj. 1. kolo v období od dubna do května, 2. kolo v období od srpna do září.

3.1.4 Při nízkých teplotách okolo 0 °C se nedoporučuje provádět chemické hubení, v důsledku možných chemických změn v aplikovaných přípravcích, a tudíž i možnému zabránění pronikání účinných látek do rostlinných pletiv.

3.1.5 Za deště nebo bezprostředně po dešti se chemické hubení neprovádí, v důsledku možného naředění nebo odplavení aplikovaného přípravku z povrchu rostlin.

3.1.6 Za větru, zejména větším jak 5 m/s z důvodů možného úletu aplikace neprovádět, pokud není aplikační technika vybavena dalšími protiúletovými opatřeními (protiúletová tryska).

3.1.7 Při hubení nežádoucí vegetace je třeba dodržovat postupy stanovené SŽ pro zajištění ochrany zdraví a bezpečnosti při práci¹⁰.

3.2 Chemické hubení nežádoucí vegetace

3.2.1 Současné úkoly orgánů a organizací v České republice v oblasti užívání pesticidů vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 ze dne 26. října 2016 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 228/2013, (EU) č. 652/2014 a (EU) č. 1143/2014 a o zrušení směrnic Rady

⁹ § 10 a § 20 Zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, znění pozdějších předpisů

¹⁰ Nařízením vlády č. 339/2017 Sb., o bližších požadavcích na způsob organizace práce a pracovních postupů při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru.

69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES. Dále ze směrnice Rady a EP 2009/128/ES, Nařízení EP a Rady (ES) č. 1185/2009. Vše je zapracováno v rámci národní a legislativy: zákon č. 326/2004 Sb. a zákon č. 114/1992 Sb., (implementována směrnice č. 1143/2014).

- 3.2.2 Chemické hubení nežádoucí vegetace se provádí pomocí herbicidů. Ve smyslu normativních požadavků, podle třídy nebezpečnosti (teploty vzplanutí) jsou herbicidy hodnoceny jako nehořlavé kapaliny, které mohou mít jednu nebo více z prokázaných definovaných nebezpečných vlastností (vysoká toxicita, toxicita, zdraví škodlivé, žíravé, dráždivé, nebezpečné pro ŽP)¹¹.
- 3.2.3 Pro hubení nežádoucí vegetace jsou povoleny chemické přípravky – herbicidy¹² uvedené v registru přípravků na ochranu rostlin (dále jen „Registr“), který vydává Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (dále jen „ÚKZÚZ“) Brno viz <https://eagri.cz/public/app/eagriapp/POR/Vyhledavani.aspx?type=0&vyhledat=A&tamp=1662388363348> v kolonce „Registry a aplikace“, kde je možné získat aktuální registr přípravků na ochranu rostlin (viz příloha L této směrnice).
- 3.2.4 V Seznamu jsou konkrétně uvedeny abecedně veškeré schválené přípravky na ochranu rostlin v rámci ČR, které lze používat. Dále veškeré informace k používání těchto přípravků a zejména pak doby použití či uvádění na trh.

3.3 Organizace práce

- 3.3.1 Činnosti související s hubením nežádoucí vegetace mohou vykonávat pouze profesionální uživatelé, tedy zaměstnanci SŽ nebo CPS, kteří mají odbornou způsobilost pro nakládání s přípravky – osvědčení 1., 2. nebo 3. stupně¹³.
- 3.3.2 Zaměstnanci, kteří provádí aplikace postřiků, musí mít min. osvědčení 1. stupně
- 3.3.3 Zaměstnanci, kteří řídí nakládání s přípravky a provádí dohled nad nakládáním s přípravky (plánují a organizují provádění postřiků) v rámci SŽ musí mít osvědčení 2. stupně.
- 3.3.4 Doporučené osobní ochranné pracovní prostředky, které je nutné vždy při práci s herbicidy použít, pokud není postřik prováděn z uzavřené kabiny postřikovací soupravy. Jedná se zejména o prostředky na ochranu:
- očí a obličeje (ochranné brýle se stranicemi, uzavřené ochranné brýle, obličejové ochranné štíty vše dle ČSN EN 166 (832401) Osobní prostředky k ochraně očí – Základní ustanovení;
 - dýchacích orgánů (ústěnka nebo polomaska z filtračního materiálu dle ČSN EN 149 + A1 (832225) Ochranné prostředky dýchacích orgánů – Filtrační polomasky k ochraně proti částicím – Požadavky, zkoušení a značení);
 - těla (protichemický oděv z tkaného textilního materiálu nebo plastu dle ČSN EN ISO 6530 (832731) Ochranné oděvy. Ochrana proti kapalným chemikáliím. Metoda zkoušení odolnosti materiálu proti pronikání (penetraci) kapalin, nebo ČSN EN ISO 13688 Ochranné oděvy – obecné požadavky;
 - hlavy (čepice, kapuce, klobouky, ochranné přilby dle ČSN EN 812 (832145) Průmyslové přilby chránící při nárazu hlavou Část 1: Terminologie a požadavky na provedení);
 - rukou (ochranné rukavice z plastu nebo pryže dle ČSN EN 374-1 Ochranné rukavice proti nebezpečným chemikáliím a mikroorganismům – Část 1: Terminologie a požadavky na provedení pro chemická rizika);

¹¹ ČSN 650201 Hořlavé kapaliny – Prostory pro výrobu, skladování a manipulaci“

¹² § 31 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

¹³ vyhláška č. 206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky, v platném znění

- f) nohou (pryžové nebo plastové holínky dle ČSN EN ISO 20346 (832502) Osobní ochranné prostředky. Ochranná obuv).

Ochranné pracovní prostředky jsou uvedeny vždy v bezpečnostním listu přípravku. Všichni zaměstnanci, kteří s přípravkem manipulují a zacházejí, musí mít platný **bezpečnostní list** k dispozici.

- 3.3.5 O použití herbicidů se musí vést písemný záznam předepsaným způsobem¹⁴ podle ustanovení § 11 vyhlášky č. 132/2018 Sb. (viz Příloha K této směrnice). Vedení evidence je povinností všech odborných správ, které při své pracovní činnosti přípravky používají. Za řádné vedení evidence zodpovídá vedoucí zaměstnanec příslušné odborné správy. Záznamy se uchovávají min. 5 let a na žádost ÚKZÚZ musí být předloženy ke kontrole. Na žádost Oddělení životního prostředí GR O15 a Oddělení životního prostředí OJ jsou předkládány ke kontrole průběžně.
- 3.3.6 Chemické hubení nežádoucí vegetace je závažný zásah do biologie rostlin a ekologie krajiny, a proto musí být prováděn odborně, přesně a zodpovědně. Pro plynulý průběh celé akce je nutno vypracovat harmonogram ošetření. K rozvaze před jeho sestavením je nezbytné shromáždit informace, které jsou ve formě zadání postřiků předány pracovníkům SŽ i CPS, kteří postřik provádějí, zejména:
- uvažovaná délka kolejí a šíře záběru, rozloha volných ploch či dalších míst určených k ošetření; ve stanicích také čísla kolejí, včetně jejich stavebních délek;
 - rozsah zaplevelení;
 - naléhavost ošetření (především ve vztahu k provozu dráhy, bezpečnosti práce zaměstnanců SŽ atd.);
 - výskyt nežádoucí vegetace (zejména odolných rostlin), druhové zastoupení a doba rašení a klíčení,
 - vhodný výběr povolených herbicidů a s jakým účinkem je možno je použít (viz Příloha A této směrnice),
 - údaje o nezbytném omezení chemické aplikace (např. ve vztahu k chráněným územím a plánům péče / souhrnu doporučených opatření o ně, platným právním předpisům o ochraně zdraví, vody, přírody, dále ve vazbě na vybavení a zařízení dráhy, zabezpečovací techniku atd.);
 - možnosti nasazení aplikační techniky a sekacích zařízení.
- 3.3.7 Dále je nutno při vypracování harmonogramu respektovat:
- skutečnost, že v některých lokalitách, nelze provádět hubení nežádoucí vegetace chemickým způsobem, a proto plánovat hubení mechanické;
 - neošetřovat žádné koleje a ostatní plochy preventivně, ale pouze ta místa, která vykazují středně silné až silné zaplevelení v počáteční fázi růstu nežádoucí vegetace;
 - navrhovat ošetření ploch zejména v železničních stanicích a na jiných pozemcích SŽ uceleně, včetně volných a manipulačních ploch, tedy v případě nutnosti vícečetné (opakované) aplikace kombinovat chemické hubení s mechanickým (zejména z důvodů zamezení přerůstání hlav temene kolejnic nežádoucí vegetací);
 - v lokalitách, kde je v traťových úsecích plánováno čištění štěrkového lože, neprovádět chemické ošetření;
 - vhodnost termínů aplikace chemických prostředků pro zajištění jejich maximální účinnosti v závislosti na klimatických podmínkách (u přípravků na

¹⁴ § 11 vyhlášky č. 132/2018 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů

bázi účinné látky glyfosátu je vhodná doba první aplikace od dubna do konce června, druhá aplikace v měsíci srpnu a září ve stejném rozsahu za účelem likvidace druhotného zaplevelení apod.).

- 3.3.8 Při provádění chemického ošetření (aplikace herbicidů), je nutno mimořádnou pozornost věnovat zejména podmínkám použití, které jsou podrobně specifikovány na etiketě přípravku a v bezpečnostním listu k následujícím bodům:
- a) provádět účinnou kontrolu dodržování předepsané technologie a dávkování herbicidů;
 - b) o chemických zásazích vést povinnou evidenci, a to u všech aplikačních zařízení (viz Příloha K této směrnice);
 - c) respektovat ochranu vod, včel, zvěře vodních organismů a dalších necílových organismů včetně rostlin, stanovenou prováděcím právním předpisem (viz Příloha F této směrnice);
 - d) dodržovat bezpečnostní opatření pro práci s chemickými přípravky a látkami (viz Přílohy B a D této směrnice);
 - e) dodržovat zacházení s prázdnými obaly způsobem uvedeným na příslušné etiketě, popř. dle podmínek uvedených v platné smlouvě s dodavatelem přípravku;
 - f) zajistit údržbu a seřízenost aplikační techniky během ošetřování a asanaci před uložením, zajistit doplňkové sekání nebo pletí nežádoucí vegetace, včetně likvidace jejich zbytků (viz Příloha E této směrnice);
 - g) v příhraničních oblastech se řídit dle pokynů (viz Příloha C této směrnice);
 - h) v chráněných územích (dále jen „CHÚ“) aplikaci provádět pouze na základě udělené výjimky pro dané CHÚ, a likvidovat vybrané druhy rostlin pouze stanoveným způsobem (viz Přílohy H a J této směrnice).

3.4 Skladování přípravků na ochranu rostlin

- 3.4.1 Základní kritéria pro splnění technických požadavků skladování přípravků na ochranu rostlin jsou:
- a) zajištění proti nepříznivým povětrnostním vlivům a nepovolaným osobám;
 - b) technické zabezpečení místa a okolí skladu proti kontaminaci povrchových a podzemních vod;
 - c) ochrana zdraví lidí a ŽP v místě skladování přípravků a jeho bezprostředního okolí včetně manipulačních a asanačních ploch;
 - d) požární bezpečnost.
- 3.4.2 Skladování pouze takových přípravků nebo pomocných prostředků, které jsou baleny a označeny v souladu se zvláštními právními předpisy, jde-li o skladování přípravků nebo pomocných prostředků určených k použití.
- 3.4.3 Skladování přípravků nebo pomocných prostředků podle jejich druhů, a to odděleně od jiných výrobků a mimo dosah látek, které by mohly ovlivnit vlastnosti skladovaných přípravků nebo pomocných prostředků.
- 3.4.4 Průběžné vedení dokladové evidence o příjmu a výdeji přípravků nebo pomocných prostředků, včetně přípravků s prošlou dobou použitelnosti.
- 3.4.5 V případě skladování přípravků klasifikovaných jako vysoce toxické a toxické a žíravé musí být ve skladu vyvěšena písemná pravidla s informacemi o nebezpečných vlastnostech přípravků, pokyny pro bezpečnost, první pomoc a postup v případě nehody.

3.4.6 **Příruční pohotovostní sklad** je nejběžnějším typem skladu, který nepožaduje posuzování dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů. Jedná se o kategorii malých skladů s kapacitou do 1 tuny skladovaných přípravků. Tento sklad musí být samostatně oddělená místnost či objekt, který je:

- a) uzamykatelný, dostatečně osvětlený, větratelný, vybavený nepropustnou podlahou vyspádovanou do neodkanalizované jímky, nebo doplněnou o nepropustný sokl a zvýšený práh ve vstupních dveřích (záchytná vana), zabezpečený proti neoprávněnému vniknutí a na vstupních dveřích opatřený dodatkovou tabulkou „**Nepovoláným osobám vstup zakázán**“;
- b) vybaven přívodem pitné vody, nebo pohotovostní zásobou nejméně 20 l pitné vody v uzavřené nádobě, prostředky pro likvidaci případných drobných úniků (Vapex, písek, piliny) spolu s vhodnými OOP a přípravky k osobní očištění spolu s lékárníčkou první pomoci.

3.5 Cizí právní subjekt

3.5.1 Na pozemcích SŽ mohou chemické hubení nežádoucí vegetace, kromě vlastních OJ SŽ, vykonávat i CPS. Při výběru smluvního partnera je třeba důsledně postupovat v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek a směrnici SŽ SM053 Zadávání veřejných zakázek.

3.5.2 Mechanizační prostředky CPS používané k hubení nežádoucí vegetace na žel. tratích nebo pozemcích SŽ, musí vyhovovat požadavkům stanoveným zákonem č. 266/1994 Sb., a jeho prováděcích vyhlášek, dále drážním předpisům a normám (zejména předpisu SŽ S8 – Provoz, údržbu a opravy speciálních vozidel provoz účinného od 10. února 2021). Kromě toho musí být postříkovače speciálně upraveny a seřizeny k aplikaci herbicidů pro železniční tratě, staniční koleje a ostatní pozemky dráhy.

3.5.3 Osoby, které budou na úseku rostlinolékařské péče provádět a kontrolovat ošetření a likvidaci nežádoucí vegetace na ŽDC, musí mít také povolení ke vstupu do prostor SŽ (podle předpisu SŽDC Ob1 díl II – Vydávání povolení ke vstupu do míst veřejnosti nepřístupných. Průkaz pro cizí subjekt).

3.5.4 Pokud likvidace nežádoucí vegetace bude prováděna přímo na železničních tratích nebo provozních pozemcích SŽ, je nutno dodržovat nejen všechna závazná opatření pro práci v oblasti ochrany rostlin, ale také respektovat odlišnosti při používání herbicidů na železničních tratích, a to vše při podmínce nenarušit plynulost a bezpečnost provozu dráhy. Z těchto důvodů je nezbytné již při uzavírání smluv mezi smluvními stranami jednoznačně stanovit podmínky součinnosti CPS a drážních složek, při likvidaci nežádoucí vegetace na pozemcích SŽ. V zadávacích podmínkách veřejných zakázek musí být vyžadovány, mimo jiné, i následující základní technické a cenové předpoklady:

- a) Předmětem plnění musí být omezování růstu a likvidace nežádoucí vegetace na určených traťových úsecích a plochách, a to na požadovanou dobu.
- b) Doba a místo plnění – nutno přesně určit a specifikovat plochy vybrané k ošetření, stejně jako termíny zahájení a ukončení prací.
- c) Při hubení nežádoucí vegetace prováděné chemickým způsobem musí být používány pouze přípravky uvedené v Registru, které ve schválených etiketách mají uvedeno, že jsou doporučeny k hubení nežádoucí vegetace na železnici. Jejich použití musí být v souladu s návodem v příslušné etiketě.
- d) Zhotovitel je povinen poskytnout součinnost zaměstnancům SŽ pověřených kontrolou a dohledem předmětné činnosti a poskytnout vzorky použitých přípravků při hubení nežádoucí vegetace na železničních tratích a drážních pozemcích.
- e) Zhotovitel musí mít (dle § 86 zákona č. 326/2004 Sb.) osobu odborně způsobilou pro zacházení s přípravky na ochranu rostlin (osvědčení 3. stupně),

kteřá je zodpovědná za povinné vedení evidence o zásahu chemickými přípravky ve smyslu § 11 vyhlášky č. 132/2018 Sb., evidenční podklady musí být uchovány po dobu nejméně 5 let.

- f) Zhotovitel vede evidenci dle Přílohy K této směrnice, vyhodnocuje účinnost opatření v souladu s vyhláškou č. 132/2018 Sb. a tyto údaje předává objednateli v předem dohodnutých termínech. V případě, že je aplikace přípravku nebo pomocného prostředku prováděna formou služby v ochraně rostlin, povinnost vést záznamy o aplikaci má také uživatel pozemku, který tuto službu objednal.
- g) Pracovníci zhotovitele musí mít k provádění chemického hubení nežádoucí vegetace příslušnou kvalifikaci pro práci s pesticidy podle vyhlášky č. 206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky.
- h) Zadavatel zajistí požadované údaje o vymezení ochranných pásem vodních zdrojů a dalších omezení (CHÚ, pásma přírodních léčivých lázní a přírodních léčivých zdrojů apod.).
- i) Kvalifikační předpoklady zhotovitele potřebné při provádění mechanizovaného postřiku nežádoucí vegetace jsou: licence k provozování drážní dopravy, licence strojvedoucích, odborná způsobilost posunovač, způsobilost pro zacházení s přípravky na ochranu rostlin 1., 2. a 3. stupně pracovníků, protokoly o kontrolním testování mechanizačních prostředků, seznam speciálních hnacích vozů, etikety a bezpečnostní listy používaných přípravků.
- j) Vymezit odpovědnost za případně vzniklé škody. Jednoznačně musí být určena zodpovědnost zhotovitele za veškeré škody způsobené jeho činností.
- k) Konečné stanovení ceny za provedené práce je účelné vázat na dosažené biologické účinky. Např. tím, že podle následující bonitační stupnice po každé aplikaci s fakturací zástupci zhotovitele a SŽ vizuálně porovnájí zjištěné výsledky se stupněm zaplevelení na neošetřovaných plochách a konečnou cenu odstupňovaně upraví podle kvality a rozsahu odplevelení.

3.5.5 Návrh na bonitační stupnice a úhradu ceny:

tabulka 1 – Návrh na bonitační stupnice a úhradu ceny

Hodnota	Účinnost	Výsledek	Úhrada ceny
1	Do 100 %	Výborný	100 %
2	Do 75 %	Dobrý	75 %
3	50 %	Slabý	50 %
4	Méně než 50 %	Nevyhovující	0

3.6 Mechanizační zařízení

- 3.6.1 Postřikovací zařízení musí odpovídat požadavkům vyhlášky č. 207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků a o změně vyhlášky č. 384/2011 Sb., o technických zařízeních a o označování dřevěného obalového materiálu a o změně vyhlášky č. 334/2004 Sb., o mechanizačních prostředcích na ochranu rostlin Postřikovací zařízení na železnici musí být označeno nálepkou kontrolního testování stanice, která má koncesi k testování postřikovačů na železnici a je zapsána v seznamu ÚKZÚZ jako oprávněná k testování postřikovačů na železnici.
- 3.6.2 Kontrolní testování provést 1× za 3 roky, kterým se ověřuje technický stav a funkční způsobilost ke správné aplikaci přípravků dle § 64 zákona č. 326/2004 Sb. (nevztahuje se na ruční a zádové postřikovací zařízení).

3.6.3 Před zahájením chemického i mechanického hubení nežádoucí vegetace je nutno všechna mechanizační zařízení, která budou v akci nasazena, uvést prokazatelně do předepsaného stavu¹⁵ a překontrolovat funkce všech důležitých částí a zabezpečit jejich řádné seřízení podle technických podmínek, návodů k obsluze¹⁶, případně jiné provozní dokumentace. U postřikovacích souprav, které vlastní výkonné jednotky SŽ a jsou starší nejednotné konstrukce, je nutno se při jejich přípravě zaměřit zejména na tyto náležitosti:

- a) postřikovací ráhna musí být dělena nejméně do 3 sekcí, osazena dostatečným počtem trysek a seřizovaných tak, aby při aplikaci postřikové látky vytvářely souvislou clonu o šířce záběru alespoň 6 metrů;
- b) při aplikaci nesmí docházet k úletu postřikové látky mimo ošetřované pásmo, a to zvláště na širé trati, dodržovat požadavky na omezení úletu přípravků¹⁷;
- c) pro ošetřování volných ploch (např. v železničních stanicích, depech apod.) vybavit soupravy přídavnými hadicemi (alespoň 8 m dlouhými) s vhodnými koncovými tryskami;
- d) k přípravě a zabránění rozpadu postřikové jíchy a tím i možnosti sedimentace, vybavit soupravu účinným míchacím zařízením, dodržovat požadavky na přípravu aplikační kapaliny¹⁸;
- e) překontrolovat: důkladné vyčištění nádrže pomocí speciálních mycích a čistících prostředků k tomu určených, funkci motoru a čerpadla, ovládacích ventilů a těsnost rozvodů (viz Přílohu E), dodržovat požadavky na čištění profesionálního zařízení pro aplikaci přípravků¹⁹;
- f) překontrolovat vybavenost soupravy zařízením pro čerpání vody, pomůckami k míchání a odměřování přípravků;
- g) zajistit pro obsluhu předepsané ochranné prostředky včetně dostatečného množství pitné vody pro první pomoc a vybavené lékárníčky;
- h) stanovení správného dávkování herbicidu pro zajištění nepřekročitelné dávky na ha

$$D = \frac{B \times N}{A}$$

D – dávka herbicidu (l); B – dávka předepsaná (množství povolené na ha); N – objem nádrže (l); A – maximální předepsané množství vody (l) na plochu (ha);

- i) pro starší typy postřikovacích souprav s manuálním ovládáním je nutné nastavit správné dávkování herbicidů; tj. stanovit pracovní rychlost soupravy podle výkonu čerpadla, druhu a počtu trysek a šíře záběru. Vypočítá se podle vzorce:

$$v = \frac{q \times 60}{0,06 \times l \times \check{s}}$$

v – jízdní rychlost [km.h⁻¹]; l – délka (1 000 m); q – průtokové množství v l.min⁻¹; š – šířka záběru [m]; 60 – časový koeficient; 0,06 dávka postřiku v litrech na m²;

¹⁵ viz příloha č. 2 a 4 k vyhlášce č. 207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků v platném znění

¹⁶ viz příloha č. 1 k vyhlášce č. 207/2012 Sb.

¹⁷ viz příloha č. 4 k vyhlášce č. 207/2012 Sb.

¹⁸ viz příloha č. 3A k vyhlášce č. 207/2012 Sb.

¹⁹ viz příloha č. 3B k vyhlášce č. 207/2012 Sb.

- 3.6.4 Snižování spotřeby herbicidů vyžaduje zavádění nových technologií a postupů. Jednou z významných technologií vedoucí k úsporám až 30 % je využívání mechanizačních zařízení umožňujících selektivní postřik.

4 ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

4.1 Návaznost na spisový řád

- 4.1.1 Při vyhotovování dokumentů ve smyslu této směrnice je nutné postupovat v souladu s předpisem R2 – Spisový řád státní organizace Správa železnic a zajistit prostřednictvím nástrojů spisové služby ERMS řádnou správu po celou dobu jejich životního cyklu (tzn. vyhotovení, evidenci, označení, vyřízení, uložení na spisovnu).
- 4.1.2 Vyhotovené dokumenty ve smyslu této směrnice musí být řádně uchovány až do konce stanovené skartační lhůty. Minimální doba, po kterou je nutné uchovat jednotlivé dokumenty je upřesněna níže uvedeným přehledem:
- a) záznamy o používaných přípravcích – 5 let od aplikace přípravku;
 - b) smluvní dokumentace, včetně podkladů o způsobilosti – 5 let od ukončení platnosti smlouvy;
 - c) komunikace s úřady (žádosti, informace) – 5 let od realizace zásahu.
- 4.1.3 Po uplynutí výše uvedené doby mohou být jednotlivé dokumenty v souladu s předpisem R2 – Spisový řád postoupeny do skartačního řízení.

4.2 Zmocňování ustanovení a účinnost

- 4.2.1 Přílohy, popřípadě jejich změny jsou schvalovány vedoucím oddělení životního prostředí, a to postupem dle vnitřního předpisu N1 Tvorba a vydávání vnitřních předpisů a služebních rukověť státní organizace Správa železnic.
- 4.2.2 Nabytím účinnosti této směrnice se zrušuje směrnice SŽDC č. 79 Směrnice SŽDC pro hubení plevelů účinná od 29. září 2022.
- 4.2.3 Tato směrnice nabývá platnosti a účinnosti zveřejněním v eDAP.

SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTY

Mezinárodní a národní právní předpisy, technické normy, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší

Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon)

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon č. 364/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů

Zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 132/2018 Sb., o přípravních a pomocných prostředcích na ochranu rostlin

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 327/2012 Sb. o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků a o změně vyhlášky č. 384/2011 Sb., o technických zařízeních a o označování dřevěného obalového materiálu a o změně vyhlášky č. 334/2004 Sb., o mechanizačních prostředcích na ochranu rostlin

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

Vyhláška Ministerstva dopravy č. 100/1995 Sb., kterou se stanoví podmínky pro provoz, konstrukci a výrobu určených technických zařízení a jejich konkretizace (Řád určených technických zařízení)

Vyhláška Ministerstva dopravy č. 173/1995 Sb., kterou se vydává dopravní řád drah

Vyhláška Ministerstva životního prostředí ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/128/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 ze dne 26. října 2016 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 228/2013, (EU) č. 652/2014 a (EU) č. 1143/2014 a o zrušení směrnic Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů.

Nařízením vlády č. 339/2017 Sb., o bližších požadavcích na způsob organizace práce a pracovních postupů při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru

ČSN EN 149 +A1 (832225) Ochranné prostředky dýchacích orgánů – Filtrační polomasky k ochraně proti částicím – Požadavky, zkoušení a značení

ČSN EN 166 (832401) Osobní prostředky k ochraně očí – Základní ustanovení

ČSN EN 812 (832145) Průmyslové přilby chránící při nárazu hlavou Část 1: Terminologie a požadavky na provedení

ČSN EN ISO 6530 (832731) Ochranné oděvy. Ochrana proti kapalným chemikáliím. Metoda zkoušení odolnosti materiálu proti pronikání (penetraci) kapalin

ČSN EN ISO 20346 (832502) Osobní ochranné prostředky. Ochranná obuv

ČSN ISO 3864-1 Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky – Část 1: Zásady navrhování bezpečnostních značek a bezpečnostního značení

ČSN ISO 3864-3 Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky – Část 3: Zásady navrhování grafických značek pro použití v bezpečnostních značkách

ČSN ISO 3864-4 Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky – Část 4: Kolorimetrické a fotometrické vlastnosti materiálů bezpečnostních značek

ČSN EN ISO 7010 Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky – Registrované bezpečnostní značky

ČSN 46 5891 (465891) Skladování přípravků na ochranu rostlin

ČSN 65 0201 (650201) Hořlavé kapaliny – Prostory pro výrobu, skladování a manipulaci

ČSN 73 0802 ed. 2 Požární bezpečnost staveb – Nevýrobní objekty

ČSN 73 0804 ed. 2 Požární bezpečnost staveb – Výrobní objekty

EN ISO 13688 Ochranné oděvy – obecné požadavky

EN ISO 374-1 Ochranné rukavice proti nebezpečným chemikáliím a mikroorganismům – Část 1: Terminologie a požadavky na provedení pro chemická rizika

EN 50110-1 ed. 3 Obsluha a práce na elektrických zařízeních – Část 1: Obecné požadavky

Vnitřní předpisy, v aktuálním znění

SŽ Bp1 Pokyny provozovatele dráhy k zajištění bezpečnosti a k ochraně zdraví osob při činnostech a pohybu v jeho prostorách a v prostorách železniční dráhy provozované státní organizací Správa železnic

SŽ Bp2 Předpis o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci zaměstnanců státní organizace Správa železnic

SŽDC Ob1 díl II Vydávání povolení ke vstupu do míst veřejnosti nepřístupných. Průkaz pro cizí subjekt.

SŽ S8 Provoz, údržba a opravy speciálních vozidel

SŽ SM053 Zadávání veřejných zakázek

SŽ SM62 Postupy v přípravě investičních staveb státní organizace Správa železnic

R2 Spisový řád státní organizace Správa železnic

R3 Podpisový řád státní organizace Správa železnic

SŽ N1 – Tvorba a vydávání vnitřních předpisů a služebních rukověť státní organizace Správa železnic

Metodický pokyn na údržbu stromů

Příloha A (informativní)

Rozdělení herbicidních přípravků k hubení

- A.1 Jedná se o chemické přípravky – **herbicity**, které jsou postaveny na bázi chemické účinné látky nebo jejich směsí a dalších přídatných látek (rozpuštědla, stabilizátory, adjuvanty atd.).
- A.2 Jejich základní dělení z praktického hlediska je na **selektivní** a **neselektivní**. **Selektivní (výběrové)** herbicity působí pouze na určité druhy rostlin a **neselektivní (totální)** herbicity ničí veškerou rostlinnou vegetaci.
- A.3 Selektivní herbicity se dále dělí na:
- a) Půdní herbicity (kořenové) jsou přijímány převážně prostřednictvím kořenů a působí na většinu jednoděložných i vytrvalých rostlin. Zpravidla nejvhodnější doba aplikace je před nebo na počátku vegetačního období.
 - b) Růstové herbicity (systémové) jsou vstřebávány vodivými pletivy rostlin a působí na jejich metabolismus. Nejlepších výsledků se dosahuje při vývojové (vegetativní) fázi rostlin. Po aplikaci nutno eliminovat déšť (max. 1 h po aplikaci nebo do zaschnutí přípravku by nemělo dojít k dešťovým srážkám), pro lepší vstřebávání účinné látky povrchem rostlin.
 - c) Dotykové herbicity (kontaktní) působí pouze na tu část rostliny, se kterou přijdou do styku. Používají se pro hubení jednoděložných a dvouděložných rostlin. Vytrvalé rostliny pouze dočasně poškozují (po určité době opět regenerují). Nejvhodnější doba aplikace je duben až srpen.
 - d) Kombinované herbicity jsou kombinací dvou nebo více základních herbicidů, případně jejich účinných látek, průmyslovým způsobem. Spektrum účinnosti těchto herbicidů, co se týče použití je značně široké.
- A.4 Obdobného účinku lze dosáhnout i způsobem ošetření tank-mix, při kterém se v nádrži postřikovacího zařízení současně smísí dva nebo více přípravků dle schváleného a registrovaného návodu.

Obecné zásady pro práci s herbicidy u státní organizace Správa železnic

- B.1 K hubení nežádoucí vegetace mohou být používány pouze přípravky schválené a uvedené v platném **Registru**.
- B.2 Při zacházení s přípravky je každý povinen postupovat tak, aby nebylo ohrožováno zdraví lidí, zvířat a ŽP. Každý je povinen se seznámit před samotnou aplikací přípravku s jeho návodem, popř. s údaji na etiketě a dle těchto údajů s daným prostředkem zacházet.
- B.3 Práci s herbicidy smějí vykonávat pouze zaměstnanci SŽ, kteří jsou pro tuto práci tělesně, duševně i odborně způsobilí (mají odbornou způsobilost – osvědčení 1., 2. nebo 3. stupně²⁰). Dále mohou chemické hubení nežádoucí vegetace vykonávat i CPS, kteří musí vlastnit oprávnění k vykonávání dané činnosti – viz zákon č. 326/2004 Sb. a zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání a mají povolení ke vstupu do ŽDC.
- B.4 Zaměstnanci provádějící práce při hubení nežádoucí vegetace musí být prokazatelně seznámeni s technologií postřiku, dále musí být tyto pracovníci prokazatelně poučeni o pravidlech práce s používanými prostředky a to zejména s ohledem na možnost vzniku škody na majetku, zdraví, přírodě a životním prostředí. V neposlední řadě musí být dotčení zaměstnanci prokazatelně poučeni o používání osobních ochranných pomůcek při této práci. Prokazatelné seznámení o používání ochranných pomůcek při této práci zajistí příslušný vedoucí zaměstnanec, který zároveň zaměstnance poučí se závazným zněním této směrnice.
- B.5 Skladovány a používány smějí být pouze přípravky povolené tak, aby nedošlo ke snížení jejich biologické účinnosti pod předepsanou hodnotu (viz vyhláška č. 132/2018 Sb.).
- B.6 Skladovací prostor musí přípravky chránit před povětrnostními vlivy, které by mohly ohrozit jejich fyzikální, chemické a biologické vlastnosti. Také by měl chránit okolní ŽP před vlivy skladovaných přípravků, a to i při havárii, požáru, záplavě či proniknutí do půdního podloží.
- B.7 Skladovací prostor musí umožňovat bezpečnou manipulaci s přípravky tak, aby nedošlo k porušení jejich obalů a uzávěrů. Dále musí být vybaveno dostupným zdrojem vody pro očistu předmětů, ploch i osob. Nutností je také dostatečné osvětlení všech skladovacích prostor a vybavení lékárníčkou pro poskytnutí první pomoci.
- B.8 Požární bezpečnost staveb pro skladování přípravků na hubení nežádoucí vegetace je řešena dle ČSN 73 0802 ed. 2 Požární bezpečnost staveb – Nevýrobní objekty a souvisejících ČSN, zejména ČSN 46 5891 Skladování přípravků na ochranu rostlin, ČSN ISO 3864-1 Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky – Část 1: Zásady navrhování bezpečnostních značek a bezpečnostního značení, ČSN ISO 3864-3 Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky – Část 3: Zásady navrhování grafických značek pro použití v bezpečnostních značkách, ČSN ISO 3864-4 Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky – Část 4: Kolorimetrické a fotometrické vlastnosti materiálů bezpečnostních značek, ČSN EN ISO 7010 Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky – Registrované bezpečnostní značky.
- B.9 Návod postupu pro případ havárie nebo požáru a evidence skladovaných přípravků musí být umístěny mimo skladovací prostory a přístupné pro osoby provádějící likvidaci havárie nebo požáru.

²⁰ § 86 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů.

- B.10 Podrobné pokyny o skladování přípravků jsou obsaženy v ČSN 46 5891 Skladování chemických přípravků na ochranu rostlin a v návodech dodávaných s každým balením přípravků.
- B.11 Jednotlivé přípravky musí být uskladněny přehledně a odděleně. Přípravky balené v papírových pytlích musí být uloženy na roštech nebo dehtovém papíře a nesmí se dotýkat stěn. Vrstvy uskladněných pytlů mohou dosahovat nejvýše 1,5 m, aby se vlivem vlhkosti a tlaku herbicid nespékal. Tekuté přípravky jsou zpravidla citlivé na nízké teploty, které mohou způsobit vyloučení účinné látky z roztoku, případně ztuhnutí celého obsahu. Proto je nutné tyto látky skladovat při teplotě min 5 °C, pokud není v návodu uvedeno jinak.
- B.12 Při poškození obalu je nutné stávající obal nahradit novým vhodným obalem, který musí být zřetelně a trvale označen. Skladování neoznačených a poškozených přípravků je zakázáno.
- B.13 Příjmu a výdeji přípravků musí být vedena písemná dokladovaná evidence, obsahující všechny potřebné údaje, a to **označení výrobku, výrobce, datum výroby a šarže, datum dodání, datum výdeje, vydané množství, záruční lhůta přípravku, vydáno zaměstnanci.**
- B.14 Je-li některý z přípravků hořlavou kapalinou dle ČSN 65 0201 (650201) Hořlavé kapaliny – Prostory pro výrobu, skladování a manipulaci, platí pro něj též požární předpisy o skladování hořlavých kapalin.
- B.15 V případě požáru nebo jiné mimořádné události při skladování nebo manipulaci s přípravky na hubení nežádoucí vegetace je nutné neprodleně informovat místně příslušné operační a informační středisko **JPO HZS SŽ.**
- B.16 Přípravky je třeba ředit jen v množství, které se týž den spotřebuje. Koncentráty se nesmějí ředit v uzavřených prostorách a použité pomůcky a nádoby nesmí být volně přístupné. Musí sloužit pouze k tomuto účelu. Použité pomůcky se musí vždy řádně očistit a odmořit. Zbytky oplachových vod se nesmí vylévat v blízkosti vodních toků, nádrží, studní. Čerpání vody z povrchových zdrojů pro přípravu roztoků a k oplachu je zakázáno.
- B.17 Zneškodňování obalů a zbytků herbicidů musí odpovídat schválenému návodu pro jednotlivé přípravky na etiketě.
- B.18 Základním bezpečnostním opatřením pro všechny osoby zacházející s herbicidy je zamezit jakémukoliv kontaktu s těmito látkami, tj. ochrana před vdechnutím, či styku koncentrátů s nechráněnou pokožkou a sliznicemi včetně očí.
- B.19 Ochranné oděvy a prostředky je třeba nosit v rozsahu předepsaném u jednotlivých přípravků, ale i pečovat o jejich čistotu a neporušenost. To znamená vždy po skončení práce je omýt, vyprášit, pravidelně prát a poškozené vždy bezprostředně vyřadit.
- B.20 **Při práci s herbicidy je zakázáno jíst, pít, kouřit.**
- B.21 Obsluha postřikové soupravy musí být seznámena a informována o stavu zaplevelení i ostatních poměrech (přejezdy, vodní toky atd.) aby se předešlo zbytečným jízdám a ohrožení zdraví lidí, zvířat, ŽP.
- B.22 Při ošetření trati, kde by mohlo dojít za silnějšího větru k úletu postřikové jíchy na necílové rostliny je aplikace chemických postřiků za nepříznivých povětrnostních podmínek zakázána. V ostatních případech, kdy se uvedené plodiny nachází v těsné blízkosti ošetřované trati, je nutno snížit pracovní rychlost a tlak aplikačních zařízení tak, aby s proudem vzduchu nedocházelo k úletu herbicidu na necílové rostliny.
- B.23 Na širých tratích je nezbytné volit maximální šířku záběru tak, aby nedocházelo k úletu postřikové jíchy na svahy drážního tělesa a poškozování vegetačního krytu.

Rovněž v žel. stanicích je nutno se vyvarovat zasažení ploch, které slouží k okrasným účelům.

- B.24 Obsluhující zaměstnanci aplikačních zařízení musí dodržovat ustanovení předpisu SŽ Bp1 Pokyny provozovatele dráhy k zajištění bezpečnosti a k ochraně zdraví osob při činnostech a pohybu v jeho prostorech a v prostorech železniční dráhy provozované státní organizací Správa železnic. Při použití souprav na elektrizovaných tratích je zakázáno vystupovat na zásobníky za jakýmkoliv účelem. Zbrojení a opravy lze provádět jen na tratích bez trolejového vedení nebo nad nimiž je vedení vypnuto a zkratováno. Rovněž je nutno dbát, aby nedošlo k rozstříku vody nebo herbicidu na trolejové vedení.
- B.25 U každé výkonné jednotky a CPS musí být dle zákona č. 326/2004 Sb. vedená povinná evidence používání přípravků na ochranu rostlin. Zápis do evidenčního deníku provádí osoba odpovědná za vykonání chemického ošetření nežádoucí vegetace. Zápisy mají právo kontrolovat nejen pověřeni zaměstnanci SŽ, ale i orgány rostlinolékařské a hygienické služby a policie.
- B.26 Způsob vedení záznamů o používání přípravků v rámci podnikání je uveden v § 11 vyhlášky č. 132/2018 Sb.
- B.27 Obdobným způsobem, ve smyslu uvedeného vzoru, vedou evidenci i výkonné jednotky, pokud chemické hubení provádí vlastními silami. Evidenční podklady musí být uchovány po dobu 5 let.

Příloha C (informativní)

Používání herbicidů v pohraničních oblastech

- C.1 V pohraničních oblastech musí být učiněna všechna opatření k zamezení úniku postřikové látky na cizí území. Za větru směřujícího na území sousedního státu nesmí být vůbec použito herbicidů k chemickému hubení nežádoucí vegetace.
- C.2 K zabránění poškození necílových rostlin v přilehlých oblastech sousedních států je nutno dodržovat tato opatření:
- a) při aplikaci herbicidů a jejich směsí se musí zachovat **300 m izolační (ochranná) pásma** od státní hranice;
 - b) při použití dotykových a půdních herbicidů za bezvětří nebo při větru vanoucím od státní hranice sousedního státu se nemusí tato ochranná pásma dodržovat.

Příloha D (informativní)

První pomoc při otravách herbicidy

Každá skupina lidí pracujících s chemickými přípravky na hubení nežádoucí vegetace musí být vybavena lékárníčkou a dostatečným množstvím pitné vody, která je jedním z nejdůležitějších prostředků první pomoci. První pomoc musí umět každý zaměstnanec přicházející do styku s herbicidy. Postup při první pomoci lze rozdělit do těchto fází: rychlá orientace, přerušení expozice, kontrola stavu postiženého, rychlá lékařská pomoc:

- Rychlá orientace: zvážit, zda jde vůbec o otravu, jak k ní došlo (nadýchání, požití atd.), jakým přípravkem a kdy k ní došlo. Jestliže se u postiženého sejde více osob, je třeba rozdělit úkoly (kdo přinese vodu, lékárníčku, přivolání lékaře, zajištění převozu do nemocnice apod.). Tato etapa musí být co nejkratší.
- Přerušení expozice: jde o zamezení kontaktu postiženého s přípravkem a snížení rizika další kontaminace. Zpravidla se jedná o nadýchání, zasažení pokožky, očí či požití.
 - a) Nadýchání: projevuje se nevolností, bolestmi hlavy, břicha, závratěmi. Je nutné ihned přerušit práci a opustit daný prostor. Postiženého uložit na volné prostranství s dostatečným přísunem vzduchu a ponechat ho v klidu bez další fyzické námahy. Odstranit kontaminovaný oděv a v případě bezvědomí či zástavě dechu používat osobní ochranné pomůcky při poskytování první pomoci.
 - b) Zasažení pokožky: odstranit kontaminovaný oděv + následně opláchnutí proudem vody postižené části těla. Postižená místa poté ovázat sterilním obvazem. Při oplachování vlasů a obličeje zamezit kontaminaci očí.
 - c) Zasažení očí: okamžitě vypláchnutí pitnou vodou po dobu 5 až 10 minut. V případě vniknutí cizího tělesa do oka např. střep, ho nikdy neodstraňujeme, protože by mohlo dojít k ještě závažnějšímu poranění.
 - d) Požití: při požití vyhledat co nejdříve lékaře, který dále stanoví postup léčby. Samovolně nevyvolávat zvracení. Podávání mléka, tuků a alkoholu je zakázáno.
- Kontrola stavu: jde o péči o postiženého do příchodu lékaře nebo během převozu k němu. Jedná se o zajištění klidu, tepla, dostatečný přísun tekutin, v případě bezvědomí kontrola dechu, tepu, stabilizovaná poloha.
- Rychlá lékařská pomoc: se zajišťuje ve všech případech otravy, při podezření z možné otravy nebo možnosti vzniku pozdější otravy. To samé platí i pro postižení místní např. poleptání kůže či oka. Pokud není lékař rychle k dosažení, je nutný rychlý a šetrný převoz postiženého do nemocnice. V horších případech postiženého vždy doprovází osoba informovaná, pokud možno o všech zjištěných okolnostech, za nichž k otravě či kontaminaci došlo a o poskytnuté první pomoci. Je třeba vzít s sebou vzorek přípravku s návodem k použití, případně originální obal přípravku.

Příloha E (informativní)

Čištění a asanace postřikovacích zařízení

- E.1 U postřikovacích zařízení ve vlastnictví SŽ, je nutné veškeré části, které přišly do styku s koncentrovaným herbicidem ihned očistit vodou. Rovněž veškeré manipulační plochy a vnější části je nutno (při pracovní činnosti) denně opláchnout vodou.
- E.2 Po každém etapovém postřiku nebo změně přípravku, nejméně však jednou za 3–5 dnů, je nutné důkladně vystříkat vnitřek nádrže proudem vody, pročistit a seřídít trysky a ráhna, překontrolovat míchací zařízení, filtry, odkalovače a další armatury.
- E.3 Asanace (čištění) je možno provádět vodou, případně s přidavkem saponátu, aktivního uhlí (1% suspenze), sody (3% roztok). Odmořovací tekutina se nechá 15 minut míchat a 5 minut vystříkávat. Zbytek se vypustí a nádrž se vypláchne vodou. Dále je možné použít nové prostředky speciálních mycích a čisticích prostředků k tomu určených.
- E.4 Po dobu zimního období se aplikační zařízení uchovává zásadně řádně opravené a vyčištěné, s prázdnou nádrží, odvodněným čerpadlem a rozvody, s otevřeným výpustním kohoutem.
- E.5 Při čištění aplikačního zařízení je nutné dodržovat předepsané bezpečnostní předpisy a používat ochranné prostředky.
- E.6 **Zbytky oplachových vod je nutno zachytit v nepropustné bezodtokové jímce, případně provádět očištění postřikovače na předem určeném místě na ošetřovaném pozemku.**

Příloha F (informativní)

Ochrana včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin

- F.1 Zařazení jednotlivých přípravků z hlediska toxicity pro včely, zvěř, vodní organismy a dalších necílové organismy při použití přípravků na ochranu rostlin a z hlediska ochrany vodních zdrojů je uvedeno na etiketách a v návodech na použití.
- F.2 Dle vyhlášky č. 327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů, se chemické přípravky vůči včelám dělí na nebezpečné a zvláště nebezpečné pro včely. Hubení nežádoucí vegetace pro včely škodlivými přípravky se nesmí provádět na kvetoucích stromech, porostech a keřích navštěvovaných včelami.
- F.3 Za kvetoucí porost se považuje plocha o rozloze 1 m², na které se vyskytují více než 2 kvetoucí rostliny, lesní porost se stromy a keři lesních dřevin, nebo porost navštěvovaný včelami v době výskytu medovice nebo mimokvětního nektaru.
- F.4 Průměrný počet kvetoucích rostlin v porostu se zjišťuje v pásích 1 m širokých a 100 m dlouhých. A to na plochách do 10 ha na 5 místech. U ploch nad 10 ha na 10 místech.
- F.5 Hubení nežádoucí vegetace pro včely prostředky nebezpečnými se nesmí provádět na kvetoucích porostech, stromech a keřích, když včely létají.
- F.6 Hubení nežádoucí vegetace přípravky zvláště nebezpečnými smí být prováděno jen v takové vzdálenosti od kvetoucích porostů, stromů, keřů navštěvovaných včelami nebo stanoviště včelstev, která při způsobu použití přípravku a mechanizačního prostředku, při síle a směru větru zaručuje, že použité přípravky na ně nedopadnou. Při použití pro včely nebezpečnými přípravky musí být uvedená vzdálenost dodržena, používají-li se v době, kdy včely létají.
- F.7 Ošetřovatel porostů, profesionální uživatel, který provozuje tuto činnost v rámci podnikání přípravky registrované pro včely nebezpečné a zvláště nebezpečné, je povinen zjistit si informace k umístění stanovišť včelstev v dosahu 2 km od hranice pozemku, na němž má být provedena aplikace přípravků nebezpečných nebo zvláště nebezpečných pro včely prostřednictvím veřejné evidence, která je zpřístupněna v informačního systému LPIS na Portálu farmáře <http://eagri.cz/public/web/mze/farmer/LPIS/novinky/vcelstva-v-lpis.html>²¹. Dále má povinnost oznámit minimálně 48 hodin předem aplikaci přípravků nebezpečných nebo zvláště nebezpečných pro včely chovatelům včel, kteří jsou zaregistrováni v ústřední evidenci dle plemenářského zákona a jejichž včelstva se nacházejí do 2 km od hranice pozemku, kde má být aplikace přípravku provedena.
- F.8 Z hlediska ochrany ryb se pokládají za škodlivé všechny herbicidy, které nejsou k hubení nežádoucí vegetace v povrchových vodách povoleny.
- F.9 Každý, kdo může svojí činností ohrozit stav povrchových nebo podzemních vod, musí ověřit rozsah ochranných pásem vodních zdrojů a závazná opatření pro ně vydaných²². Územně příslušný vodohospodářský orgán KÚ na požádání vydá přesné informace, kde se v zájmovém prostoru dráhy vyskytují pásma hygienické ochrany (PHO) + stupně jejich ochrany. Ochranná pásma je možné ověřit v aplikaci ISPD Mapy (<https://ispdmapy.szdc.cz/>) nebo u územně příslušného vodohospodářského orgánu.
- F.10 V 1. ochranném pásmu vodních zdrojů určených k hromadnému zásobování pitnou vodou jsou z použití vyloučeny všechny přípravky na ochranu rostlin. V 2. ochranném

²¹ V LPIS byla doplněna funkcionalita zjednodušující přípravu oznámení aplikace POR včelařům. Principem je, že v rámci LPIS je možné připravit cílený text oznámení a určit okruh dotčených včelařů.

(<https://eagri.cz/public/web/mze/farmer/LPIS/novinky/zjednoduseni-pripravy-oznameni-aplikace.html>)

²² § 30 zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, v platném znění

pásmu je použití přípravků podle druhu přesně vymezeno a závazné informace jsou uvedeny v platném Seznamu povolených přípravků na ochranu rostlin a na etiketách jednotlivých přípravků.

- F.11 V ochranných pásmech 1. stupně kolem přírodních léčivých zdrojů minerálních stolních vod, jakož i v užších prozatímních ochranných pásmech pro tyto zdroje, smí být chemické hubení nežádoucí vegetace prováděno pouze se souhlasem Inspektorátu lázní a zřídel. Evidence těchto pásem je vedena na obecních úřadech a na <https://ispdmapy.szdc.cz/>.
- F.12 Ve zvláštních případech, na které je upozorněno v technických normách a etiketách přípravků, se omezení může týkat i širšího rozsahu.
- F.13 Mimo ochranná pásma se smí hubení nežádoucí vegetace herbicidy provádět jen v takové vzdálenosti od břehů tekoucích vod, rybníků či jiných vodních ploch a od ochranných pásem, která při způsobu ošetření, druhu mechanizačního zařízení, při síle a směru větru spolu s členitostí terénu zaručuje, že chemické přípravky nepoškodí břehy, vodní hladinu či ochranná pásma (minimálně je však ochranné pásmo stanoveno na 5 m).
- F.14 Přípravky registrované pro zvěř jako nebezpečné a zvláště nebezpečné se smí používat pouze se souhlasem příslušné okresní veterinární správy a příslušného orgánu rostlinolékařské péče. Z hlediska ochrany zvěře se nesmí tyto přípravky používat v době líhnutí mláďat a na pozemcích v bezprostřední blízkosti obor, bažantnic, rezervací pro zvěř zřízených dle zvláštního zákona.

Rezistence rostlin vůči herbicidům

G.1 Definice

Rezistence rostlin je absolutní tolerance rostlin vůči takové dávce herbicidů, která daný druh nežádoucí rostliny normálně v porostu kulturních rostlin hubí. Pojem tolerance rostlin je přirozená a normální odolnost vůči používaným herbicidům. Každý druh rostliny je různě odolný vůči spektru používaných herbicidů. V praxi dochází k tomu, že po několika letech intenzivní ochrany jsou pozemky komplexně zapleveleny právě rezistentními rostlinami. V železniční dopravě se již více než dvacet let používaly ve velkém množství a dávkách triazinové herbicidy na odstranění porostů rostlin ze žel. svršků a z nádražních ploch. Na těchto plochách vznikly rozsáhlé rezistentní populace těchto druhů rostlin. Problémem je, že rezistentní rostliny není možno rozlišit od citlivých rostlin. Jsou totiž morfologicky identické.

G.2 Závěr

Je zřejmé, že tento výčet rostlin není konečný a jejich počet se bude do budoucna nadále zvětšovat. Proto je nutné věnovat pozornost šíření rezistentních rostlin z nádraží či železničních svršků a snažit se o zamezení dalšího šíření + snaha o jejich potlačení.

Počet nálezů rezistentních populací stoupá rok od roku ve světě i ČR. Především v našich podmínkách je neobvykle vysoký počet rezistentních druhů rostlin ve srovnání s ostatními státy ve světě. Zpočátku byla významná především rezistence vůči triazinům násobená křížovou rezistencí vůči dalším herbicidům podobného účinku. **V současné době je vysoce aktuální rezistence vůči sulfonylmočovinám.**

G.3 Opatření

Jedná se hlavně o vhodný výběr hubicích prostředků, dodržení doporučených koncentrací – dávek, použití pomocných prostředků, jejich častou obměnou, pokud je možná a zejména aplikace těchto přípravků ve vhodných agrotechnických lhůtách.

Aplikace herbicidů v chráněných územích a postup likvidace vybraných druhů rostlin

- H.1 Na území CHÚ je možné aplikovat chemické přípravky na ochranu rostlin pouze za určitých stanovených podmínek²³. Je nutné dbát na to, aby manipulace s herbicidem prováděla pouze osoba odborně způsobilá pro zacházení s přípravky na ochranu rostlin (osvědčení 1. stupně a vyšší)²⁴.
- H.2 Na území národního parku, v I. a II. zóně CHKO a na území národních přírodních rezervací, přírodních rezervací a jejich ochranných pásmech, jsou-li vyhlášena (není-li ochranné pásmo vyhlášeno, je jím území do vzdálenosti 50 m od hranic CHÚ) - dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny) je zakázána jakákoli aplikace biocidních prostředků. Za biocid je obecně považována jakákoli chemická látka způsobující smrt živočichů nebo úhyn rostlin a sloužící převážně k likvidaci živočišných škůdců nebo nežádoucí vegetace. Aplikace herbicidů je možná pouze při získání výjimky (tzv. povolení dle článku 2.3 této směrnice) pro dané území (úsek nebo úseky tratí). Vzhledem k uvedeným skutečnostem jsou na portálu SŽ do aplikace ISPD Mapy, která je dostupná na adrese <http://ispdmapy.szdc.cz> nově zapracovány 4 mapové vrstvy zonací CHÚ v rámci celé ČR, které po propojení s vrstvou železniční sítě jasně stanoví výčet tratí, na kterých není možná aplikace chemických látek na ochranu rostlin (herbicidů) bez splnění výše uvedených podmínek.
- H.3 **Obecné zásady použití glyfosátu v praxi**
- Zásah volit s ohledem na počasí tak, aby nejméně 1 hodinu po aplikaci nepršelo (smytí přípravku). Není vhodné provádět aplikaci za deště, bezprostředně po něm či za rosy. Optimální doba postřiku je od 8 do 12 h za slunečného počasí.
 - Při přípravě prostředku nepoužívat kovové předměty a nádoby.
 - Při manipulaci dodržovat hygienická opatření. Používat vhodnou značkovací kapalinu pro zjištění, které plochy jsou již ošetřeny a které ne. Připravit jen tolik přípravku, kolik spotřebujete za směnu nebo do 24 hodin.

²³) zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

²⁴) § 86 zákona č. 3266/204 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů.

Invazivní druhy rostlin

- I.1 Invazním druhem rostliny se rozumí takový, který se agresivně šíří přírodou mimo svůj přirozený areál a je schopný rozvracet až celé ekosystémy a vytlačovat původní druhy rostlin, a dokonce i na ně vázané druhy živočichů. Označujeme tak nepůvodní rostlinné druhy (introdukované druhy), které se vyskytují díky člověku mimo areál svého původního přirozeného výskytu, tedy tam, kde dříve nežily. A obzvláště nebezpečné invazní druhy se pak šíří natolik nekontrolovaně, že rozvrací celá společenstva, anebo ekosystémy. Ekologické škody jsou pak nedozírné a dochází i ke značným škodám ekonomickým a dopadům sociálním i zdravotním. Například může být omezena možnost obhospodařovat pozemky, zvýší se náklady na jejich obhospodařování, je znehodnocen rekreační potenciál daného území a mohou být šířeny alergenů.
- I.2 Řešení problematiky invazních druhů je z výše zmíněných důvodů poslední dobou věnováno více pozornosti na úrovni Evropské Unie. K 1. lednu 2015 vstoupilo v účinnost nařízení EP a rady č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlečení či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů (dále jen „nařízení č. 1143/2014“). Toto nařízení stanovuje základní pravidla k nejvíce problematickým invazním druhům z hlediska EU, kromě jiného i kritéria hodnocení rizik, stanoví seznam invazních druhů, stanovuje pravidla omezení a režim případných výjimek, povinnost sledování, eradikace či regulace a podobně.
- I.3 Problematiku invazních druhů v rámci ČR řeší především zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění a částečně i zákon č. 326/2004 Sb. Od 1. ledna 2022 je i v našich právních předpisech implementováno výše zmíněné nařízení č. 1143/2014.
- I.4 **Seznam nejvýznamnějších invazních rostlin v ČR²⁵:**
- Ambrózie peřenolistá (*Ambrosia artemisiifolia*)
 - Bolševník velkolepý (*Heracleum mantegazzianum*)
 - Borovice vejmutovka (*Pinus strobus*)
 - Javor jasanolistý (*Acer negundo*)
 - Klejicha hedvábná (*Asclepias syriaca*)
 - Křídlatka česká (*Reynoutria × bohemica*)
 - Křídlatka japonská (*Reynoutria japonica*)
 - Křídlatka sachalinská (*Reynoutria sachalinensis*)
 - Kustovnice cizí (*Lycium barbarum*)
 - Laskavec ohnutý (*Amaranthus retroflexus*)
 - Netýkavka žláznatá (*Impatiens glandulifera*)
 - Pajasan žláznatý (*Ailanthus altissima*)
 - Střemcha pozdní (*Prunus serotina*)
 - Topinambur hlíznatý (*Helianthus tuberosus*)
 - Trnovník akát (*Robinia pseudacacia*)

²⁵) Zdroj www stránky AOPK (<https://invaznidruhy.nature.cz/invazni-rostliny>) na základě nálevové databáze ochrany přírody

- Třapatka dřípatá (*Rudbeckia laciniata*)
- Vlčí bob mnoholistý (*Lupinus polyphyllus*)
- Zlatobýl kanadský (*Solidago canadensis*)
- Zlatobýl obrovský (*Solidago gigantea*)

I.5

Metodika likvidace vybraných druhů rostlin:

Detailní postupy likvidace invazních druhů rostlin jsou uvedeny ve Standardu AOPK – metody likvidace invazních rostlin:

https://www.nature.cz/documents/20121/1200108/D02007-standard+likvidace+vybran%C3%BDch+invazn%C3%ADch+rostitin_rev2023.pdf/952b0dde-0726-8e70-88a5-3011318f514e?t=1699281053911

- **Bolševník velkolepý**

Aplikovat přípravek v ředění doporučeném k likvidaci vybraných druhů rostlin uvedeném na

<https://eagri.cz/public/app/eagriapp/POR/Vyhledavani.aspx?type=0&vyhledat=A&stamp=1662388363348>

po zadání konkrétního přípravku, v případě nejčastěji používaného přípravku Roundop Flex je dávkování k zahubení škodlivého činitele – bolševníku velkolepého 5,1-6 l/ha; 300-400 l vody/ha, a to ještě před tvorbou okolíku (tvorba semen), jelikož když rostlina uhynie, semena zůstanou neporušena a dochází k dalšímu vysemenění. Pokud jsou již okolíky vytvořeny je nutno je mechanicky odstranit tak, aby nedošlo k opadu semen (i nezralých) a spálit, na zbylou část rostliny pak aplikovat přípravek.

- **Ostružiníky**

Na vytrvalé druhy ostružiníků je možno použít tento prostředek i v zimním období, kdy se teploty pohybují kolem 0 °C a vnímavost rostlin vykazuje větší účinnost přípravku.

- **Pelyněk pravý**

V měsíci květnu pokosit a po měsíci až 6 týdnech aplikovat 30% roztok bodovým aplikátorem. Po dvou týdnech aplikaci zopakovat.

- **Křídlatky (japonská, česká a sachalinská)**

Tyto rostliny vytváří většinou souvislý porost, na který je možné aplikovat 15–20% roztok postřikovačem nebo ručním rozprašovačem v měsíci srpnu, popř. září. V případě, že porost je příliš přerostlý, provedeme pokosení křovinořezem v červnu a následnou aplikaci herbicidu v době, kdy výmladky dosáhnou 70–100 cm. Suchou biomasu je třeba z místa odstranit a spálit. Je potřeba vyhnout se manipulaci se zeminou obsahující oddenky křídlatek, aby nedošlo k rozšíření na další lokality, jelikož křídlatky jsou schopny regenerovat z velmi malých úlomků.

Nejvhodnější metodou je aplikace herbicidu na list, při které musí být zasažena maximální listová plocha. Provádí se buď formou časného nebo pozdního postřiku, přičemž časný postřik má větší efekt na omezení schopnosti regenerace oddenků a spotřeba herbicidu je oproti podzimnímu postřiku zhruba poloviční. Dobré účinky mají přípravky na bázi glyfosátu, fluroxypru, trikloryru.

U časného postřiku se první dávka aplikuje přibližně koncem května (při výšce porostu cca do jednoho metru) a po regeneraci (cca o tři týdny později) následuje druhý postřik. Poté musí být prováděn monitoring regenerujících výhonů a jejich postřik po nejméně dvě, resp. tři (v případě křídlatky japonské

a české) sezóny. Dávkování by mělo být druhově specifické, aby se zabránilo nadměrnému použití herbicidů – v případě křídlatky sachalinské je obvykle dostačující 5% koncentrace glyfosátu, u křídlatky japonské a české je obvykle nutná 8% koncentrace. Obdobou tohoto postupu, kterou lze dosáhnout dalšího snížení množství použitého herbicidu, je pokosit porost v pozdním jaře, v létě po jeho regeneraci provést postřik a zopakovat ho na podzim, opět s monitoringem a postřikem regenerujících výhonů v následujících letech.

Pozdní postřik se provádí koncem léta až na podzim a musí být následován monitoringem regenerujících výhonů a jejich postřikem v dalších sezónách (v experimentální studii nebylo ani po třech letech dosaženo úplné likvidace). Protože jsou porosty plně vzrostlé, je spotřeba herbicidu oproti časné aplikaci výrazně vyšší. U rozsáhlejších porostů je nutné prosekat průchody, aby bylo možné herbicid aplikovat i na spodní patra listů. Průseky je třeba ošetřit po jejich regeneraci nebo v následujícím roce.

- **Přesličky**

Brzy zjara aplikovat schválené přípravky, které zabrzdí růstový potenciál těchto rostlin. V další fázi, když už rostliny mají jalové letní zelené lodyhy s postranními přeslenovitými větévkami, je vhodné aplikovat přípravky na bázi účinné látky MCPA nebo k přípravkům přidat smáčedlo, jež bylo odzkoušeno s herbicidy na bázi glyfosátu s velmi dobrými výsledky.

I.6 Metodika likvidace vybraných druhů dřevin:

Dřeviny jsou chráněny před poškozováním a ničením, pokud se na ně nevztahuje ochrana přísnější nebo ochrana podle zvláštních předpisů²⁶.

Ochrana se nevztahuje na nepůvodní druhy dřevin při provádění opatření k jejich regulaci a na invazní nepůvodní druhy dřevin při kácení a dalších zásazích nezbytných k předcházení nebo omezení jejich šíření²⁷. Dřeviny tedy není možné likvidovat pomocí postřiků v případě, že se nejedná o zásah v souladu se Zásadami regulace, popř. takový zásah nebyl předjednan s příslušným OOP.

- **Javor jasanolistý**

Zásah provádět v období červen až září. Hubení výmladků se provádí cíleným postřikem výmladků 5% roztokem herbicidu. K potlačení zmlazování pařezů se používá nátěr (15% roztok) nebo postřik (5% roztok) pařezů ve vegetačním období mimo jarního období zesíleného toku mízy. Ošetření je nutno provést do 8–9 hodin po prožezání kmínků. Po aplikaci je možné suché semenáčky pokosit křovinořezem.

- **Trnovník akát, pajasan žláznatý, střemcha pozdní a jiné zmlazující druhy**

Dřeviny s výraznou kořenovou výmladností.

Naprostou vyloučenou je tzv. zimní kácení na nízký pařez, které vede k radikálnímu zmlazení. Čistě mechanické metody jsou nevhodné a je nutné je kombinovat s aplikací herbicidů (pokud to podmínky stanoviště dovolují).

U pajasanu se používá neředěný nebo mírně ředěný přípravek (75 %), u ostatních dřevin postačuje ředění 30–50 %. Při metodě částečného loupání se aplikuje zhruba 1 ml roztoku na každou ránu (viz Příloha M této směrnice).

Injektáž herbicidu (viz Příloha N této směrnice) do kmene (do vyvrtaných otvorů či záseků) nebo na ránu po sloupnutí kůry se označuje jako metoda cílené aplikace. Jde o metody šetrné vůči okolí, které lze použít i v cenném přírodním prostředí, např. ve zvláště CHÚ. Jejich hlavní výhodou je vysoká

²⁶⁾ §5 a §7, zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

²⁷⁾ § 13d až §13l, zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

účinnost. Naprostá většina jedinců odumírá po jediné aplikaci, bez produkce výmladků. Metody vyžadují ponechání stromů ke spontánnímu odumření, po kterém je lze nechat k rozpadu nebo zcela odumřelé stromy kácet. Dřeviny lze kácet nejdříve až po průkazné úspěšnosti absorpce herbicidu (opad listí), tj. cca 1-2 měsíce po zásahu, příp. koruny odlehčit arboristickým zásahem. Nejvhodnější je vyčkat 1-2 roky, kdy je ověřeno skutečné odumření jedince a celého kořenového systému.

Vzrostlé stromy, které z bezpečnostních důvodů nelze nechat po injektáži stát, je možné pokácet na vysoký pařez (nejméně 1,5 m) s odloženou injektáží. Kácení na vysoký pařez lze v tomto případě provést i v zimě. Cílená aplikace herbicidu do kmene se neprovede bezprostředně po kácení, ale až po vyrašení výhonků z kmene v druhé polovině vegetačního období (červenec-září). Do té doby je nutné omezit případné poškození kořenů pojezdem techniky a odstraňováním dřevní hmoty, aby nedošlo k tvorbě kořenových výmladků. Důležité je do doby aplikace herbicidu vynechat také sečení v okolí, aby bylo možné ošetřit i kořenové výmladky. Zpravidla je nutné ještě další ošetření kořenových výmladků koncem sezóny nebo v následujícím roce. Odumřelé torzo se pak může následující rok pokácet.

Vzor žádosti o udělení výjimky z ustanovení § 26 odst. 3 písm. a) § 37 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Dle ustanovení § 26 odst. 3 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů Vás žádáme o udělení výjimky ve věci možnosti použití biocidů při údržbě železničních tratí procházejících územím první a druhé zóny Chráněné krajinné oblasti(dále jen „CHKO“).

Územím první a druhé zóny CHKO prochází železniční trať TÚ Pozemky, na kterých jsou umístěny uvedené úseky příslušných železničních tratí, jsou ve vlastnictví České republiky, kde má právo hospodařit s majetkem státu Správa železnic, státní organizace se sídlem Praha 1, Nové Město, Dlážďená 1003/7, PSČ 110 00, IČ: 709 94 234 (dále jen „SŽ“). Správcem zmíněných železničních tratí je organizační jednotka SŽ – Oblastní ředitelství, Adresa....., zastupovaná ředitelem.....

Zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách v platném znění ukládá vlastníku dráhy povinnost zajistit údržbu a opravy státních drah a regionálních drah ve vlastnictví státu v rozsahu nezbytném pro její provozuschopnost (provozuschopností se přitom rozumí zabezpečení technického stavu železniční dopravní cesty, který zaručuje bezpečné provozování železniční dopravní cesty a železniční dopravy). Součástí údržby železničních tratí je i odstraňování nežádoucí vegetace z bezprostřední blízkosti drážního tělesa chemickou nebo mechanickou cestou. V případě chemické cesty jde o aplikaci herbicidních postřiků typu název..... (přípravků na bázi účinné látky glyfosátu), které vykazují nejvyšší rizikovitost vůči životnímu prostředí.

Uvádíme, že v polovině března 2017 Evropská agentura pro chemické látky (ECHA) vydala prohlášení, v němž sděluje, že glyfosát – širokospektrální herbicid a složka celosvětově nejpoužívanějšího pesticidu proti nežádoucí vegetaci – není karcinogenní. Evropská unie uvažovala o jeho zákazu na základě toho, že Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny dříve označila glyfosát za pravděpodobný karcinogen (<http://www.agris.cz/clanek/195816>), což však nebylo prokázáno (<https://echa.europa.eu/-/glyphosate-not-classified-as-a-carcinogen-by-echa>). Glyfosát je hodnocen z hlediska rizika pro člověka jako nejméně škodlivý, pouze u vnímavých jedinců může vyvolat podráždění pokožky či očí. Při používání a manipulaci s touto látkou jsou nejzávažnějšími nepříznivými účinky její dráždivé vlastnosti.

Dále upozorňujeme na fakt, že obvod a stavba dráhy, kde má být aplikace prováděna je veřejnosti nepřístupná dle zákona č. 266/1994 o dráhách v platném znění. Navíc celá aplikace probíhá dle platného zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a při dodržení postupů se eliminuje kontakt biocidů s vodním prostředím, tedy i riziko toxicity pro necílové organismy je minimální. Vzhledem k tomu, že osoby provádějící postřik jsou odborně způsobilé dle vyhlášky č. 206/2012 Sb. o odborné způsobilosti osob, zákona č. 326/2004 Sb. o rostlinolékařské péči a používají příslušné ochranné prostředky. Aplikace je prováděna (Možnost výběru či doplnění):

- Plně automatizovanou kolejovou postřikovací soupravou, vybavenou počítačovou jednotkou na dávkování postřikové látky a signalizací dalších potřebných údajů, pouze na nežádoucí vegetaci rostoucí na štěrkovém loži a přilehlých bočních stezkách, bez zásahu na svahy náspu či zářezů trati, maximálně do 3 metrů od osy krajní koleje.
- Ruční postřikovací soupravou pouze na nežádoucí vegetaci rostoucí na štěrkovém loži a přilehlých bočních stezkách, bez zásahu na svahy náspu či zářezů trati, maximálně do 3 metrů od osy krajní koleje.

K žádosti přikládáme v příloze č. 1 soupis všech pozemků, kde má SŽ právo hospodařit s majetkem státu, které procházejí I. a II. zónou ochrany CHKO, v mapách v měřítku 1:25 000

jsou zakresleny barevně jednotlivé zóny ochrany CHKO s uvedením kilometráže příslušných úseků. Rovněž přikládáme Osvědčení I. stupně o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin pro našeho zaměstnance, který obsluhuje postřikovací soupravu a pověření našeho ředitele k zastupování SŽ.

V plné míře chápeme opodstatněnost potřeby chránit naše přírodní bohatství před nejrůznějšími činnostmi a vlivy člověka. Skutečností však zůstává, že železniční doprava je neodmyslitelnou součástí života společnosti a je proto nezbytné hledat účinný kompromis mezi ochranou přírody a potřebami zajištění bezpečnosti a plynulosti železničního provozu.

Přílohy: 1. Lokalizace pozemků
2. Mapy
3. Pověření č.
4. Osvědčení I. stupně

ředitel Oblastního ředitelství

Příloha K (informativní)

Vzor evidence používaných přípravků dle §11 vyhlášky č. 132/2018 Sb.

tabulka K.1 - Vzor pro evidenci používaných přípravků (dle §11 vyhlášky č. 132/2018 Sb.) v rámci SŽ – ruční postřik

pozemek	identifikace ošetřovaného objektu – drážní těleso	datum aplikace (den, měsíc, rok)	úplný obchodní název přípravku	způsob aplikace – údaj o použití ve směsi (Samostatná aplikace: S, Použití přípravku nebo pomocného prostředku ve směsi s POR, PP: tank mix TM)	Rozsah ošetření (ha, m ²)	dávka na jednotku (l, kg) na 3 desetinná místa	identifikace cílového ŠO (etiketa POR)	účinnost opatření (1 – účinné, 0 – neúčinné)	provedl	poznámka
p. č.	č. trati:	datum:	název:	postřik (S):	ha:				jméno:	
k. ú.	traťový úsek:			tank-mix (TM):	m ² :					
ha	šíře záběru:			nátěr:					podpis:	
(m ²)	délka v km:									
p. č.	č. trati:	datum:	název:	postřik:	kg:				jméno:	
k. ú.	traťový úsek:			tank-mix:	l:					
ha	šíře záběru:			nátěr:					podpis:	
(m ²)	délka v km:									
p. č.	č. trati:	datum:	název:	postřik:	kg:				jméno:	
k. ú.	traťový úsek:			tank-mix:	l:					
ha	šíře záběru:			nátěr:					podpis:	
(m ²)	délka v km:									

Vysvětlivky: **p. č.** – parcelní číslo; **k. ú.** – katastrální území; **výměra pozemku** - uvádět v hektarech nebo m²; **traťový úsek** - zde uvádět zda jde o stanici, zastávku či mezistaniční úsek; **šíře záběru** - zde uvádět zda se jedná o celou šíři tj. 5 m nebo 2,5 m od osy koleje; **datum** - vždy uvádět ve formátu den, měsíc, rok; **úplný obchodní název přípravku** - např. Roundup Rapid, Dicopur M 750 apod., v případě použití tank mixu se uvedou v tomto sloupci všechny použité přípravky; **Tank-mix** - byl-li přípravek aplikován spolu s jiným přípravkem nebo pomocným prostředkem; **Celkové množství aplikovaného přípravku** - skutečné množství přípravku, které bylo použito na ošetřovanou plochu; **Dávka na jednotku** (l, kg, ks) – dávka přípravku na 1 ha plochy pozemku nebo na 1m² jiné plochy; **Identifikace cílového ŠO (etiketa POR)** - identifikace cílového škodlivého organismu v souladu s označením uvedeným na etiketě přípravku nebo pomocného prostředku, např. u Roundup Klasik Pro je to pro železnici „nežádoucí vegetace“; **Účinnost opatření (1 - účinné, 0 - neúčinné)** – evidence účinku použitého přípravku nebo pomocného prostředku. V případě, že je aplikace přípravku nebo pomocného prostředku prováděna formou služby v ochraně rostlin, povinnost vést záznamy o aplikaci má také uživatel pozemku, který tuto službu objednal.

tabulka K.2 - Vzor pro evidenci používaných přípravků (dle §11 vyhlášky č. 132/2018 Sb.) v rámci SŽ – pro strojní použití a pro strojní použití CPSzadavatel: **vzor: výkaz práce – stavební deník** zhotovitel:okrsek: **technický dozor: kontakt: kontakt:**

datum	místo aplikace	identifikace ošetřovaného objektu – traťový úsek, ŽST, číslo koleje	úsek – číslo koleje	délka/km	dávka/ha	herbicide	záběr/m	škodlivý organismus	účinnost opatření (1 – účinné, 0 – neúčinné)

práci provedl:.....

práci převzal:.....

Vysvětlivky: Místo aplikace je určeno katastrálním územím nebo obcí. V takovémto formátu je předáno zadání postřiku osobám či subjektům provádějícím mechanizovaný postřik. Po doplnění slouží jako evidence použitých přípravků na ochranu rostlin. Zadání obsahuje trať z místa A do místa B včetně délky traťového úseku. V ŽST zadání obsahuje čísla kolejí včetně jejich délek a souhrn délek výhybek. Po provedení je nutné vyplnit všechny kolonky. Tento vzor nahrazuje stavební deník, jelikož obsahuje veškeré náležitosti provádění chemické ochrany dle zákona o rostlinolékařské péči.

Postup pro získávání požadovaných informací z www stránek ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského

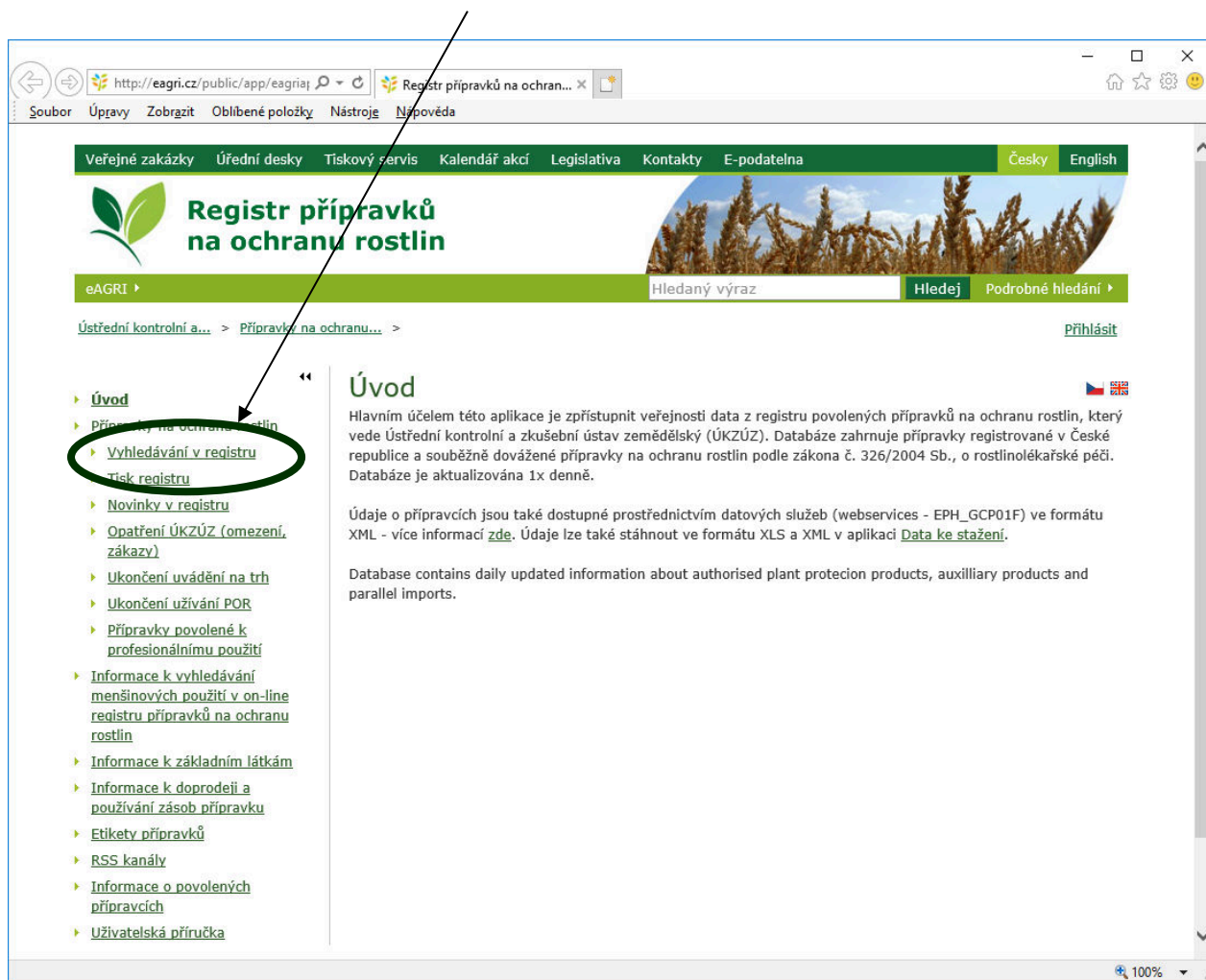
- L.1 Zadání internetové adresy <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal> a v kolonce rychlé odkazy kliknout na **Registr přípravků na ochranu rostlin** (viz obrázek 1).

The screenshot shows the website of the Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ). The page layout includes a top navigation bar with links like 'Veřejné zakázky', 'Úřední desky', 'Tiskový servis', 'Kalendář akcí', 'Legislativa', 'Kontakty', and 'E-podatelna'. Below this is the ÚKZÚZ logo and a search bar. The main content area is divided into several sections:

- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský**: A central message welcoming visitors and providing information about the institute's role and services.
- O ústavu**: A list of links related to the institute, including 'Zemědělská inspekce', 'Dovoz a vývoz rostlin', 'Odrůdy', 'Osivo a sadba', 'Trvalé kultury', 'Ochrana proti škodlivým organismům', 'Přípravky na ochranu rostlin', 'Hnojiva a půda', 'Krmiva', 'Laboratoře', 'Ekologické zemědělství', 'Pracovní příležitosti', 'Dokumenty a publikace', 'Vaše dotazy', 'Legislativa a předpisy', 'Formuláře ke stažení', and 'ÚKZÚZ varuje'.
- Kontakt**: Contact information for the institute, including the address (Hroznová 2, 656 06 Brno), phone number (+420 543 548 111), and email (podatelna@ukzuz.cz).
- Novinky e-mailem**: A link to subscribe to the newsletter.
- Registry a aplikace**: A list of links to various services and registries, including 'Rostlinolékařský portál', 'Registr krmivářských provozů', 'Databáze odrůd', 'Elektr. podání žádosti - Odbor osiv a sadby ÚKZÚZ', 'Veřejný registr půdy', 'Registr přípravků na ochranu rostlin', 'Žádost o vývozní šetření', and 'Elektr. podání žádosti - použití konv. osiv v EZ'.

A red circle highlights the link 'Registr přípravků na ochranu rostlin' in the 'Registry a aplikace' section. An arrow points from this link to the text in the instruction above.

obrázek 1 – Registr přípravků na ochranu rostlin

L.2 Dále kliknout na **Vyhledávání v Registru** (viz obrázek 2).

obrázek 2 – Vyhledávání v Registru

- L.3 Nutno zadat požadovaná kritéria pro urychlení výběru přípravku, tj. zvolit **železnici** v kolonce plodina, oblast použití, dále **nežádoucí vegetace** pro škodlivý organismus a do biologické funkce přípravku zvolit **herbicid** (viz obrázek 3).

The screenshot shows the 'Registr přípravků na ochranu rostlin' (eAGRI) search page. The search criteria are as follows:

- Obchodní název: (empty)
- Evidenční číslo: (empty)
- Držitel povolení: (empty)
- Škodlivý organismus, jiný účel použití: nežádoucí vegetace
- Plodina, oblast použití: železnice
- Skupina plodin: ---vše---
- Výběr dle omezení pro použití:
 - Nepoužito
 - Výběr z předdefinovaných filtrů
 - Výběr ze všech hodnocených údajů
- Aktuální stav rozhodnutí: ---vše---
- Moření osiva: ---vše---
- Biologická funkce: Herbicid
- Název účinné látky: (empty)
- Skupina účinné látky: (empty)

Buttons at the bottom: **Vyhledat** and **Vyčistit formulář**.

obrázek 3 – Vyhledávání v registru přípravků

L.4 Výsledná tabulka po zadání požadovaných kritérií a zadání **vyhledat** (viz obrázek 4)

Vyhledávání v registru přípravků

Kritéria vyhledávání:

- Škodlivý organismus, jiný účel použití: nežádoucí vegetace
- Plodina, oblast použití: železnice
- Biologická funkce: Herbicid

Počet nalezených záznamů: 33
[\[Nové hledání\]](#) [\[Zrušit filtry\]](#) [\[Export do excelu\]](#)

Obchodní název	Evid. č.	Držitel povolení	BF	Název účinné látky	Konec platnosti rozhodnutí	Ukončení uvádění na trh	Ukončení používání	Aktuální stav rozhodnutí	Pozn.
Barclay Gallup Hi-Aktiv	4620-0	Barclay Chemicals (R&D) Ltd.	H	Glyfosát (Glyphosate)	5.4.2017	5.10.2017	5.10.2018	Do spotřebování zásob	1
Barclay Gallup Hi-Aktiv	4620-2	Barclay Chemicals (R&D) Ltd.	H	Glyfosát (Glyphosate)	31.12.2018	31.12.2018	31.12.2018	Platné rozhodnutí	
Glyphogan Extra	3915-13	Adama CZ s.r.o.	H	Glyfosát (Glyphosate)	31.12.2018	31.12.2018	31.12.2018	Platné rozhodnutí	6
GlyphoMax Turbo	4620-0D/1	AgriStar - agrochemicals s.r.o.	H	Glyfosát (Glyphosate)	31.12.2018	31.12.2018	31.12.2018	Platné rozhodnutí	2
Glyphosate Biaktiv	4330-0D/1	MERCATA Třebíč, s.r.o.	H	Glyfosát-IPA (Glyphosate-IPA)	31.12.2018	31.12.2018	31.12.2018	Platné rozhodnutí	2
Likvidator	5555-0	Dow AgroSciences	H	Glyfosát (Glyphosate)	31.12.2018	31.12.2018	31.12.2018	Platné rozhodnutí	7

obrázek 4 – Vyhledávání v registru přípravků, výsledná tabulka

Likvidace akátů metodou navrtávání

Celkový postup ošetření	Co ovlivňuje účinnost zásahu?		
1. První ošetření – navrtání a aplikace herbicidu. 2. Druhé ošetření – po cca 2 – 3 týdnech ošetřit zapomenuté jedince. 3. Kontrola následující vegetační sezónu – ošetřit přežívající a nové jedince (výstřelky). 4. Pokácení suchých dřevin – nejlépe až druhý rok po ošetření. 5. Další roky – průběžná kontrola a likvidace případných výmladků a semenáčků.	• termín aplikace: nevhodnější letní měsíce (vždy až po odkvětu akátů) • teplota: ideálně 10 – 20°C Neaplikovat pod 5 a nad 25°C! • „rychlost“ aplikace herbicidu: nejlépe okamžitě, na čerstvou ránu • sucho: pokud několik týdnů neprší, dřeviny jsou v útlumu, nutno přerušit práce • děšt: hodinu po aplikaci by nemělo pršet! • předčasné odstranění dřevin: nutno nechat zcela zaschnout (1 rok, velké stromy 2 roky)	LIKVIDACE AKÁTŮ METODOU NAVRTÁVÁNÍ	
© Daniela Budská, Robert Stejskal Další informace naleznete také na www.ochranarskapirucka.cz.	Správně ošetřené stromy jsou rok po aplikaci zcela suché a netvoří žádné výmladky.		Navrtávání kmene je metoda zaměřená na odstranění nežádoucího porostu akátin bez rozsáhlého zmlazení a s minimálním vlivem na okolní vegetaci. Metoda spočívá ve vyvrtání otvorů po obvodu kmene akátu a okamžité aplikaci herbicidu do vytvořených poranění. Ošetřené stromy se nechají na místě usychat, nejlépe do druhého roku od ošetření. Metoda je použitelná na dřeviny od průměru cca 4 cm. Metoda je velmi šetrná vůči okolí a vysoce účinná – při správné aplikaci dojde k odumření stromů bez tvorby kořenových výmladků.
Před Po navrtání		Finančně podpořilo Hlavní město Praha	

obrázek 1 – Likvidace akátů metodou navrtávání

Základní pomůcky	Vrtání a aplikace herbicidu	
Akumulátorová vrtačka (doporučeno napětí 18 V a baterií min. 5 Ah) Vrtáky do oceli Ø 8 mm (u stromů s průměrem kmene nad 20 cm vrták Ø 10 mm).	1 Otvory vrtáme zešikma, aby herbicid nevytékal ven. Vrtáme ve vzdálenosti cca 5 cm od sebe a hluboké 3 cm.	
Herbicid Doporučené ředění 50% roztok (snadné ředění, neucpává postřikovač). Účinná látka: glyfosát (Roundup Klasik Pro, Roundup Biaktiv či Touchdown Quattro)	2 Vrtáme ve spárách kůry. Pokud nejde vrtat v jedné úrovni, uděláme otvor výše nebo níže.	4 Vrtáme vždy pod nejspodnějšími větvemi. 5 U zmlazujících pařezů vrtáme pod výmladky, případně do kořenových náběhů nebo obnažené báze kořenů. 6 V případě vícekmennů je třeba ošetřit každý kmen zvlášť. 7 Ihned po navrtání naplníme všechny otvory až po okraj zředěným herbicidem. Otvory nijak neuzavíráme.
Aplikátor herbicidu Laboratorní stříčka nebo ruční tlakový postřikovač nastavitelný na tenký paprsek.	3 Vrtáme pouze do živého dřeva! Živou část poznáme podle prosvítajícího oranžového zbarvení v prasklinách kůry.	
Další doporučené vybavení • ochranné pomůcky (rukavice, brýle) • reflexní barva pro označení ošetřených stromů • metr pro měření rozteče děr pro začátek vrtání • značka na vrtáku pro dodržení hloubky vrtání	Aplikaci provádí osoba s osvědčením o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin podle zákona č. 326/2004 Sb. O rostlinolékařské péči.	

obrázek 2 – Likvidace akátů metodou navrtávání

Příloha N (informativní)

Metoda částečného loupání kůry

Foto R. Srejskal

METODA ČÁSTEČNÉHO LOUPÁNÍ KŮRY

- K likvidaci tenkých jedinců o tloušťce kmínku asi 1-3 cm
- Pro jednotlivé dřeviny nebo méně husté a nepoččetně skupinky (desítky až malé stovky jedinců)
- Doporučena jako doplňková metoda k vrtání

obrázek 1 - Metoda částečného loupání kůry

ZÁKLADNÍ VYBAVENÍ

Mačeta nebo zahradní nůž

Herbicid

Doporučené ředění 50% roztok (snadné ředění, neucpává postřikovač).
Účinná látka: glyfosát (Roundup Klasik Pro, Roundup Biaktiv či Touchdown Quattro)

Další doporučené vybavení

- ochranné pomůcky (rukavice, brýle)
- reflexní barva pro označení ošetřených stromů

obrázek 2 - Metoda částečného loupání kůry

ČÁSTEČNÉ LOUPÁNÍ KŮRY

1 Sloupnutí kůry:

Sloupneme kůru při bázi kmínku v délce asi 10-15 cm. Pruh sloupnuté kůry by měl zaujímat přibližně 60 % obvodu kmínku.

Silnější stromky o tloušťce asi 2-3 cm vyžadují sloupnutí dvou pruhů – jednoho u báze kmínku a druhého o něco výše na protější straně

Ukázka správného ošetření metodou částečného loupání kůry. U tenkých jedinců vytvoříme jedno poranění při bázi kmínku a ihned potřeme herbicidem, u silnějších provedeme dvě sloupnutí, protilehle nad sebou. (Originál: R. Stejskal)

obrázek 3 - Metoda částečného loupání kůry

ČÁSTEČNÉ LOUPÁNÍ KŮRY

1 Sloupnutí kůry:

Stromky rozvětvené u země do více kmenů, provedeme sloupnutí pod větvením a nejlépe ještě na vnitřní straně jednotlivých výhonů.

V případě trsů je **nutno ošetřit každý živý výhon!**

obrázek 4 - Metoda částečného loupání kůry

ČÁSTEČNÉ LOUPÁNÍ KŮRY

2 Aplikace herbicidu:

Štětcem namočeným do herbicidu ihned potřeme vytvořená poranění, rána na kmínku musí být čerstvá, nezaschlá!

Používat obarvený herbicid

3 Následná kontrola:

Po cca měsíci ošetřit zapomenuté jedince.

Rok po aplikaci lze odumřelé akáty snadno vytrhnout i s kořeny.

obrázek 5 - Metoda částečného loupaní kůry

ČÁSTEČNÉ LOUPÁNÍ KŮRY - DOPORUČENÍ

Neloupat po celém obvodu:

Kompletní okroužkování sice způsobí odumření nadzemní části, ale zastaví tok látek v rostlině. Následkem toho herbicid nestihne doputovat do kořenů a stromek často regeneruje.

Kombinovat s vrtáním:

Najdeme-li u země silnou bázi (pařízek), je vhodné ji navrtat. Silnější jedince také navrtávat.

Ošetření hustého porostu:

Postupujeme od konce porostu směrem k začátku (tj. couváme). Vyhneme se kontaktu s herbicidem na již ošetřených kmíncích.

obrázek 6 - Metoda částečného loupaní kůry

VRTÁNÍ A ČÁSTEČNÉ LOUPÁNÍ KŮRY CO OVLIVŇUJE ÚČINNOST ZÁSAHU?

- **termín aplikace:** nejvhodnější letní měsíce (vždy až po odkvětu akátů)
- **teplota:** ideálně 10 – 20°C
Neaplikovat pod 5 a nad 25°C!
- **„rychlost“ aplikace herbicidu:** nejlépe okamžitě, na čerstvou ránu
- **sucho:** pokud několik týdnů neprší, dřeviny jsou v útlumu, nutno přerušit práci
- **děšt:** hodinu po aplikaci by nemělo pršet!
- **předčasné odstranění dřevin:** nutno nechat zcela zaschnout (1 rok, velké stromy 2 roky)

Správně ošetřené stromy jsou rok po aplikaci zcela suché a netvoří žádné výmladky.

obrázek 7 - Metoda částečného loupání kůry

VRTÁNÍ A ČÁSTEČNÉ LOUPÁNÍ KŮRY

VÝHODY

- Velmi šetrné k okolnímu prostředí - herbicid zůstává pouze uvnitř injektovaného stromu, okolí není ovlivněno.
- Vysoká účinnost >95%
- Min. tvorby výmladků a kořenových výstřelků
- Často odumírají i okolní akáty spojené kořenovým systémem
- Nízká spotřeba herbicidu
- U vrtání malá závislost na počasí
- Rychlost: Vrtání - řádově minuty, za hodinu až 40 vzrostlých stromů. Loupání - za hodinu až 100 jedinců

NEVÝHODY

- Nutné stromy nechat postupně odumřít na místě min. 1 rok i déle
- Nutné důsledně dodržet stanovený postup
- Loupání – závislost na počasí

obrázek 8 - Metoda částečného loupání kůry

Ověřovací doložka konverze dokumentu

Ověřuji pod pořadovým číslem **4595993**, že tento dokument, který vznikl převedením vstupu v listinné podobě do podoby elektronické, skládající se z **53** listů, se doslovně shoduje s obsahem vstupu.

Ověřující osoba: **Miroslav BULANT**

Vystavil: **Správa železnic, státní organizace**

Datum: **02.05.2024 14:02:58**

f09cd150-5157-4821-a747-fc7b3e14f05a